Влада - Радам !

Голос України

Газета Верховної Ради України № 220 (720) ♦ П'ятниця, 19 листопада 1993 року ♦ Ціна 40 крб.

Вибори забезпечили. Справа — за енергією

Ранкове засідання 18 листопада

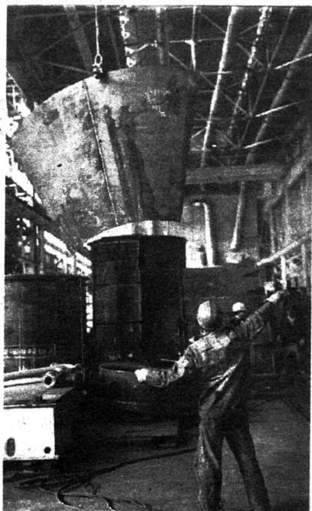
Депутати остаточно прийняли Закон «Про вибори народних депутатів України» та Постанову ВР про введення його в дію з 27 листопада цього року. А затим приступили до обговорення Постанови ВР України «Про невідкладні заходи по забезпеченню функціонування паливно-енергетичного комплексу». З інформаціями про те, чи надійде в українську економіку її «кров» — енергоносії, а в наші домівки — світло, газ, тепло, виступили міністр енергетики та електрифікації В.Семенюк та перші заступники голів Держкомітетів з використання ядерної енергії — Н.Нігматуллін, з нафти і газу — Є.Сухін, з вугільної промисловості — С.Янко.

(Закінчення на 2-й стор.).

Абзац з листа

Верховна Рада має обиратися у складі 120 — 140 депутатів і працювати на постійній основі. Якщо й надалі будемо обирати 450 парламентаріїв, то хоч би як закінчилися вибори, ніяких істотних змін у роботі Верховної Ради не відбудеться. Крім усього матимемо величезну економію бюджетних коштів, які можна було б направити в соціальну сферу.

Ростислав АРТЕМЕНКО.
Івано-Франківськ.

Все можуть корабели

Статистика хоча й вельми нудна «панянка», зате знає все і до дрібниць. Ось приклад. За дев'ять місяців цього року обсяг промислової продукції підприємств Миколаївщини становив за зіставними цінами 5690 мільйонів карбованців, що на 5,8 відсотка вище від минулорічного рівня. Заслуга в цьому передовсім кораблебудівної галузі — 33,7 відсотка від названої суми.

(Закінчення на 2-й стор.).

На знімках, зроблених у цехах ВО «Чорноморський суднобудівний завод»: йде складання вузлів очисних споруд; заступник начальника головного будівництва Олександр Россин ознайомлює техперсонал із новим видом замовлення; на дільниці складання транспортерів (другий праворуч — майстер дільниці Сергій Корольов).

Фото Дмитра ЛАСКІНА.

Що за свято без грошей!

17 жовтня Президент України Леонід Кравчук зустрівся з працівниками сільського господарства. Хоча зустріч і відбулася напередодні професійного свята, розмова вийшла діловою, гострою. Адже селу держава й досі не виплатила гроші за здану їй продукцію і господарства змушені брати кредити, потрапляючи в кабалу до банків. «Заїдає» хліборобів і різниця цін на промислову й сільськогосподарську продукцію. Так, наприклад, виробництво молока стало невигідним — літр бензину «тягне» 8—10 літрів молока. Як сказав один із промовців, те, що надоїли, тут же і спалили. До речі, якщо взяти високу вартість на нафтопродукти, то Росія в цьому не винна. 50 відсотків ціни «накручується» вже тут, в Україні.

Були піддані критиці Національний банк України, який за рік не вирішив жодного народногосподарського питання, державна торгівля, яка, за словами голови постійної Комісії з питань відродження і соціального розвитку села Василя Сухого, більше працює на себе, ніж на державу. І Президент, і промовці зійшлися на тому, що саме без села, його роботящих рук не може бути й мови про економічний розвиток держави, добробуту її народу.

Продиктовано в номер

Вручено вірчі грамоти

Учора в Маріїнському палаці Надзвичайний і Повноважний Посол Республіки Кіпр в Україні Антоніос Вакіс, Надзвичайний і Повноважний Посол Республіки Кабо Верде в Україні Луїс де Матос Монтейра да Фонсека і Надзвичайний і Повноважний Посол Ефіопії в Україні Касса Гебре Хіуот вручили Президентові України Леонідові Крувчуку вірчі грамоти.

Після урочистої частини церемонії відбулися бесіди Леоніда Кравчука з главами нових дипломатичних місій. Сторони обговорили шляхи подальшого співробітництва України з Кіпром, Кабо Верде і Ефіопією.

Кораблі ЧФ повертаються із Поті. Але не всі

Згідно з досягнутою російсько-грузинською домовленістю миротворчі сили ЧФ покидають Поті. 17 листопада до Севастополя повернулися середній десантний корабель «СДК-82» і тральщик-зенітник. На їх борту — 41 військовослужбовець строкової служби, що склали присягу на вірність народові України. 18 листопада із Грузії прибуло ще кілька кораблів, на одному з них — командувач ЧФ адмірал Едуард Балтін.

Однак у Поті залишаються російська комендатура ЧФ, десантна група на великому десантному кораблі і посилені підрозділи морських піхотинців, які розміщені безпосередньо у місті. Всього в акваторії Поті перебувало три кораблі ЧФ з бронетехнікою і озброєнням. Як повідомили нашому кореспондентові в прес-центрі ЧФ, комендатура, підрозділи морських піхотинців і десантна група укомплектовані офіцерами, мічманами, матросами, котрі склали російську присягу і які вирішили нести службу в цьому регіоні на добровільній основі. Вони керуватимуться у своїй діяльності розробленим, виходячи з умов воєнного часу, планом дій, затвердженим адміралом Е.Балтіним.

Дайош рекрутизацію студентів!

Уряд України в черговий раз продемонстрував свою нерозважливість у розв'язанні проблем студентства, запропонувавши для розгляду Верховною Радою зміни до Закону «Про загальний військовий обов'язок і військову службу», — вважає Українська студентська спілка.

«Затвердження Верховною Радою України цих змін призведе до відриву від навчання великої кількості студентів із тих вищих навчальних закладів, де відсутні військові кафедри, а таких сьогодні — більшість. Рекрутизація студентів аж ніяк не призведе до зміцнення безпеки нашої держави, — йдеться в заяві УСС.— Навпаки, вона боляче вдарить по справі підготовки кадрів для молодої Української держави та її інтелектуальному потенціалу».

Кандидат і претенденти на пост президента Республіки Крим

Як ми вже повідомляли, першим кандидатом на пост президента Республіки Крим став голова «Русской партии Крыма», депутат ВР Криму Сергій Шувайников, 1954 р. народження. 17 листопада у Центрвиборчкомі Криму йому було вручене «Посвідчення кандидата у президенти Республіки Крим» за номером один. Того ж дня С.Шувайников провів прес-конференцію і презентацію газети своєї партії «Российский Крым» (вийшов перший її номер). У Центрвиборчкомі Криму нашому кореспондентові повідомили, що висувати кандидатів у президенти Республіки Крим мають право п'ять партій, які на сьогоднішній день зареєстровані.

(Закінчення на 4-й стор.).

Передплата-94

До уваги передплатників «Голосу України» — учасників розиграшу лотереї

Всі, хто передплатив нашу газету на перше півріччя 1994 року, можуть узяти участь у лотереї, яку проводить редакція. Це стосується і тих громадян, які передплатили «Голос України» через фірму «Левел».

Для цього треба надіслати до редакції поштову листівку, вказавши своє прізвище, ім'я та по батькові і домашню адресу. На листівці треба зробити позначку «Передплата-94». Ті, хто передплатив газету на місяць чи квартал, у розиграші лотереї участі не беруть.

Якщо вам поталанить і ви виграєте один з призів, то тоді маєте пред'явити у редакцію оригінал передплатної квитанції.

А тепер про призи. Їх кількість збільшилась. Згідно з угодою між редакцією і фірмою «Київтур» серед наших передплатників розігруються дві путівки до пансіонату-санаторію у Яремчу чи Трускавець (на вибір).

Один з передплатників може виграти 5 мільйонів карбованців, ще один — 3 мільйони. Бюджет ще одного щасливчика може поповнитись 2 мільйонами карбованців.

Згідно з рішенням редколегії розігруються ще п'ятнадцять грошових призів — по мільйону кожний. Тобто ще п'ятнадцять передплатників можуть отримати по мільйону карбованців.

Окрім грошових призів у лотереї розігруються і товари — телевізор, кавомолки, самовари та інші необхідні у повсякденному житті речі.

Отож, не втрачайте шансу стати мільйонером чи власником дорогої речі!

Індекс українського видання — 60955, російського — 60997.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. П. Нестерова, 4.

Парламентська хроніка

МИ ОБИРАЄМО, НАС ОБИРАЮТЬ

Денне і вечірнє засідання 17 листопада

Депутати продовжували постатейно обговорювати проект закону «Про вибори народних депутатів України» в другому читанні, який представляв заступник голови Комісії з питань законодавства і законності А. Ткачук.

В. Чорновіл, зокрема, запропонував обирати народних депутатів не абсолютною більшістю виборців, а відносною. З інших запропонованих змін і доповнень до проекту заслуговували на увагу пропозиції обирати депутатів на засадах багатопартійності, знизити віковий ценз депутата, розширити виборчі права осіб, що перебувають на державній службі, тощо! Палко дискутували депутати з приводу ключових статей (8 та 24) майбутнього закону, де йдеться про суб'єкти висування кандидатів у депутати. Система, коли народні депутати висуваються тільки трудовими колективами, що нараховують не менше 200 чоловік, не може бути демократичною, оскільки почасти свою волю трудовим колективам нав'язують керівники підприємств та інші владні структури. Але, як сказав на сесії І. Плющ, наше суспільство структуроване нині за колективами й ігнорувати цей факт не можна.

Рада національних товариств України, куди входить більш як 300 товариств 36 національностей України, запропонувала включити до проекту закону статтю, яка б гарантувала національним громадським об'єднанням право висувати своїх кандидатів у депутати Верховної Ради. А. Ткачук пояснив, що у майбутньому законі таке право гарантується, бо відповідна стаття визначає, що у виборчих округах враховуватиметься компактність розселення національних меншинств.

Багато списів було поламано на засіданні довкола фінансування майбутніх виборів. Хто має виділяти кошти на їх проведення? Трудові колективи, місцева влада, Центрвиборчком? Комісія запропонувала таку редакцію статті 52: «Громадяни України, їх об'єднання, юридичні особи можуть вносити до централізованого виборчого фонду свої пожертвування». Отже, подайте на вибори, хто скільки зможе!

Обговорювали депутати й проблеми спостерігачів, складу виборчих комісій, мови діловодства наступних виборів. комітетів виборців, виборчих дільниць за кордоном тощо. Одне слово, обговорення йшло по-діловому, конструктивно й плідно. Аж поки на вечірньому засіданні не стався «вибух». Голосування про обов'язкове попереднє збирання всіма претендентами 300 підписів й дебати навколо цього змусили А. Ткачука зійти з трибуни. Частина депутатів залишила зал, а В. Чорновіл взагалі заявив, що «вважає недоречним продовжувати участь в цій комедії». І лише І. Плющ, як завжди, був незворушний, вже вкотре зумівши втримати парламентський корабель на плаву.

Сесія закінчила розгляд проекту закону про вибори на цифрі 37. Саме з цієї статті почнеться нова дискусія.

Валентин ЛАБУНСЬКИЙ.

Інтерв'ю в кулуарах

Ярослав КЕНДЗЬОР, народний депутат України:

— Усі наші біди в державі від того, що маємо реліктовий склад Верховної Ради, який перейшов нам у спадок від УРСР. Тому коріння і економічної, і політичної кризи треба шукати тут, у парламенті. Ми покладали великі надії на те, що Закон про вибори дасть можливість урахувати всі зміни, які відбулися за останні два роки в суспільстві, зокрема, започаткує вибори на багатопартійній основі. І в законопроекті такі начерки були. Але сьогодні в другому читанні Закону про вибори комуністична більшість перекреслила їх. Тобто знову в проекті закону домінує таке поняття, як «трудові колективи». За логікою цього законопроекту народ, заляканий можливістю втратити роботу, опинитися поза чергою на квартиру і таке інше, голосуватиме за того, за кого скаже директор заводу чи голова колгоспу. А переважно «червоний» директорський корпус, у свою чергу, не зацікавлений, щоб у Верховну Раду прийшли люди, які відстоюватимуть ринкову економіку. Таким чином, Україна, прийнявши Закон про вибори у такому вигляді, ризикує залишитися на тлі Європи брудною червоною плямою.

Михайло КОСІВ, народний депутат України:

— Річ не в тім, що кандидат від тієї чи іншої партії не зможе набрати 300 підписів — момент, довкола якого сьогодні дискутували чи не найбільше. Руйнується сам принцип структурування Верховної Ради. Виходить, що кандидат у народні депутати, ставши парламентарієм, не буде представляти певної політичної сили в суспільстві, а лише тих 300 осіб, які його висунули в обранці. Я особисто ніколи в жодній партії не був, не є і не буду. Але хтось же мусить узяти відповідальність за те, що відбувається в Українській державі?

Записала Катерина КІНДРАСЬ.

ВИБОРИ ЗАБЕЗПЕЧИЛИ. СПРАВА—ЗА ЕНЕРГІЄЮ

(Початок на 1-й стор.).

Отже, з цього дня ми маємо новий Закон про вибори, про важливість якого годі й говорити: він не тільки визначає механізм формування майбутнього вищого законодавчого органу, а й визначає технологію врахування суспільних інтересів та їхнього представництва в системі влади, засади самої цієї системи, форми взаємодії форм влади тощо.

До цього засідання вже було відомо, що Закон оцінюватиметься чи то як «консервант» старої системи влади і всього, що з цього випливає, чи то як торжество егалітаризму в політичному житті. Напередодні було визначено, що всі суб'єкти виборчої системи можуть висувати тільки претендентів у кандидати в народні депутати, а перейти з розряду претендентів у кандидати можна, тільки зібравши 300 підписів громадян. Депутати від опозиції розцінили таке голосування як «остаточне перетворення України на більшовицький заповідник». Голова ВР України І. Плющ заявив, що сьогодні українське суспільство таке — структуроване не за партіями, а за трудовими колективами, а отже, зміниться суспільство — зміниться й закон. З помітних нововведень цього дня можна відзначити тільки доповнення, що вибори відбудуться, коли до урн з'явиться понад 50 відсотків від загальної кількості виборців певного округу, а обраним вважатиметься той кандидат, хто набере і понад 25 відсотків голосів від списку виборців округу, і більше за інших кандидатів.

Отже, Україна до виборів готова, а от до життя в умовах зими — не дуже. Як зазначили урядовці, владі не вдалося ні забезпечити державу всіма видами енергоносіїв, ні реально зменшити споживання їх і промисловістю, і населенням. Крім того, кожний із названих вище чиновників заявив: головна проблема галузі — не в забезпеченні видами енергоносіїв, а в фінансуванні. Іншими словами, все можна купити, аби були б гроші, та бажано не купони, а долари чи рублі.

Єдине, що може бути втішним для простих людей, це запевнення чиновників: держава має кошти, а отже, й можливості забезпечити енергоносіями бюджетні галузі й населення. І. Плющ попросив підтвердити це окремо, що й було зроблено. Нам залишається тільки вірити, що, звичайно, робити було б краще влітку, коли тепло.

Тож готуймося...

Володимир СКАЧКО.

ВСЕ МОЖУТЬ КОРАБЕЛИ

(Закінчення.
Початок на 1-й стор.).

«Нічого дивного, — скаже хтось, — адже всім відомо, що Миколаїв — місто корабелів». Воно то так, але не забуваймо: нещодавно в миколаївських доках споруджувалися військові кораблі і Міністерство оборони колишнього СРСР вкладало у свої замовлення (читай — розпорядження) величезні кошти. Тепер цей грошовий канал пересох. «А Україні стратегічні монстри типу авіаносного крейсера «Варяг» взагалі не потрібні», — сказав під час нашої зустрічі президент корпорації «Укрсуднобуд» Юрій Каменецький. Тоді звідки оці мільйони карбованців?

Виходячи із ситуації, що склалася, підприємства швидко перепрофільовуються на випуск мирної продукції. Так, завод «Океан» передав недавно одній із грецьких фірм рудовоз «Тіа Матіна». На черзі— ще один рудовоз «Капітан Георг-ІІ», оснащений сучасним радіо- і навігаційним обладнанням, доставленим із Японії. На виробничому об'єднанні «Чорноморський суднобудівний завод» вирішили допомогти підприємствам, що переробляють сільськогосподарську продукцію. За планом конверсії тут випускають транспортери, устаткування для цукрової промисловості, яке вже здобуло серед цукроварів України схвальну оцінку, інше технічне оснащення. Нині корабели виконують нове замовлення — виготовляють важливі елементи технологічних ліній для очищення промислових стоків м'ясопереробних підприємств.

Ще раз «послухаємо» статистику. За дев'ять місяців чисельність промислово-виробничого персоналу області скоротилася проти минулого року на 6062 чоловіка, або на 4,9 відсотка. В той же час продуктивність праці зросла на 11,6 відсотка! Перефразовуючи відомий військовий вислів, можна сказати: «Працюють не числом, а умінням».

Олександр ВИНОКУРОВ.
Миколаїв.

Життя Рад

ЗАХОДИ... ДЛЯ ПРЕЗИДЕНТА,

або Як у Тернополі готували сесію облради

Нещодавно відбулася сесія Тернопільської обласної Ради народних депутатів, яка розглянула питання «Про стан дотримання законності та охорони правопорядку в області і завдання, що випливають з державної програми боротьби із злочинністю». Проблема нагальна і вимагала серйозної підготовчої роботи, всебічного вивчення, плідного обговорення і конкретних оперативних заходів. А як сталося?

За давньою традицією, перед початком сесії депутатам дали допоміжні матеріали до розгляду порядку денного. Вони були переповнені цифрами про кількість злочинів в області за видами, у розрізі районів та в порівнянні із загальнодержавними показниками. Одержали депутати і статінформацію про роботу судів та об'ємні «Заходи» на виконання Державної програми боротьби із злочинністю. На перший погляд, апарат Ради провів належну підготовчу роботу. Та коли глянути на ті матеріали доскіпливіше, чітко проступали обриси бюрократизму. Скажімо, фахівці знають, що якість роботи будь-якого суду визначають не так за кількістю розглянутих справ, як законністю ухвал і вироків. Але цей найважливіший критерій оцінки «випав». А тим часом касаційні інстанції працювали у поточному році плідно. І якість суддівської роботи залишає бажати кращого. Та про це — ні слова. У день роботи сесії обласну Раду пікетували виборці одного з районів області саме через конфлікт із судовою владою. Проте ніхто нічого не пояснив.

З-поза уваги підготовчих матеріалів так само випала і ціла правоохоронна структура — прокуратура. Подільський корпункт «Голосу України» ще торік чекав результатів розгляду матеріалів про фінансово-господарські порушення на заводі «Оріон». З цього приводу депутати облради направляли до прокуратури депутатські запити. Та у відповідь — тільки відписки.

У грудні 1990 року сесія уже розглядала аналогічне питання. За канонічними правилами роботи Рад, керівники облради чи апарат окремою довідкою зобов'язані проінформувати депутатів про виконання попереднього рішення. У разі невиконання тих чи інших доручень сесія мала б заслухати певних службових осіб про недоробки, зволікання. Тобто за класичним варіантом сесія мусила б розглянути хід виконання свого попереднього рішення.

Не проаналізувавши причин невиконання попереднього рішення, Раді запропоновано знову прийняти нові декларативні заходи. А тим часом передсесійний аналіз мав бути глибокий і багатоплідний. Скажімо, статистика свідчить, що із 1967 осіб, притягнених цього року до кримінальної відповідальності, 1332 — віком до 30 років. І майже всі вони або не працюють, або ще навчаються. Саме ця категорія населення і дала різкий спалах злочинності. І тут винне не тільки виховання. Непристосованість до сьогоднішніх умов, соціальна незахищеність молоді, безробіття і стали основними причинами зростання злочинності. Держава гарантувала розв'язання проблеми, ухваливши програми «Молодь», «Зайнятість» тощо. Це мало б стати провідною темою депутатського обговорення, бо суспільство, як і лікарі, повинні боротися не тільки з явищем, а насамперед, з тими причинами, що породили хворобу.

Одне слово, сесію готували похапцем. Зрештою, і обговорення було далеке від ідеального. Кілька десятків керівників правоохоронних підрозділів області, що були запрошені на сесію, стали свідками зовсім іншої принципової позиції — уже вкотре схрестили списи політичні партії замість розв'язувати проблеми по суті.

Після таких речень мені здалося, що у людей увірветься терпець і вони можуть серйозно образитися на всіх тих учасників колективних сварок. І це може статися швидше, ніж очікують. Бо ще наприкінці літа вже порушували питання про достроковий розпуск Тернопільської обласної Ради.

**Михайло ВАСИЛАШКО,
власний кореспондент
«Голосу України».**

Наука

МААН—нова інтелектуальна спільність

На доручення Ради Міжнародної асоціації академій наук (МААН) Президент АН України Б. Патон звернувся до глав держав і урядів СНД, Східної Європи й Азії.

«За останні десятиліття кооперація між нашими академіями наук досягла винятково високого рівня і розрив наукових зв'язків, що склалися, вже завдає збитків у ряді важливих напрямів наукових досліджень, — сказано у зверненні. — Ми сподіваємося, що об'єднання провідних учених у Міжнародну асоціацію академій наук неабияк сприятиме збереженню спільно напрацьованого наукового потенціалу і надасть нового імпульсу його розвиткові...: Рекомендації і експертні висновки асоціації будуть, безсумнівно, корисні для об'єднання зусиль у сфері наукової політики держав і їхніх національних академій наук...»

Нагадаємо, що МААН засновано академіями наук Азербайджану, Вірменії, Білорусі, В'єтнаму, Грузії, Казахстану, Киргизстану, Молдови, Росії, Словаччини, Таджикистану, Туркменистану, Узбекистану, України, Чехії.

МААН має намір пріоритетну увагу приділити організації міжакадемічної співпраці в галузі гуманітарних і соціальних наук: збереженню спільного простору і наступності поколінь провідних наукових шкіл, насамперед щодо нових напрямів у математиці, фізиці, хімії і біології; вивченню наукових проблем, пов'язаних з наслідками Чорнобильської катастрофи, долею Аральського моря, Семипалатинського полігону тощо.

Кожна з академій наук, що входять до складу асоціації, — рівноправна і незалежна від МААН у всіх аспектах власної діяльності.

Приватизація в Чехії

В ЧСФР на початок 1990 р. загальний обсяг нерухомості, що перебувала в приватній власності, становив лише 2 відсотки. У приватному секторі було зайнято 1,2 відсотка від загальної кількості працівників, котрі виробляли 4,1 відсотка ВНП.

Нове економічне мислення і економічна реформа, що ґрунтується на ньому, набула в Чехословаччині очевидних форм уже на середину 80-х років. Але тільки листопад 1989 року по праву називають початком остаточного прощання зі старою системою. Основу цієї системи, як і в решті соціалістичних країн, становила надцентралізована економіка з усезагальним одержавленням власності.

Основною концепцією перетворення соціалістичної економіки на соціально орієнтовану ринкову економіку відкритого типу стало відтворення прав і відносин приватної власності. Причому в Чехо-Словаччині ці перетворення мали бути проведені без використання методів і механізмів шокової терапії.

Роздержавлення та перетворення державної власності в інші, колективні та приватні форми власності, має яскраво виражений науково обґрунтований і системний характер. Особливість застосування системного підходу полягає в отриманні синергетичного ефекту, коли сумарний ефект від одночасного застосування комплексу заходів значно перевищує суму ефектів від застосування кожного із заходів зокрема. Системна технологія в управлінні вимагає від виконавців глибоких знань, професійності, організованості й чіткого узгодження. Державний апарат в Чехії демонструє увесь цей комплекс якостей у повному блеску.

Центральна роль, що відповідає за необоротність економічних перетворень, належить приватизації. Її тут здійснюють в різноманітних формах. Однією з них є реституція — повернення колишнім власникам землі, іншої нерухомості та засобів виробництва, що їх було силоміць забрано й націоналізовано в 1948—1955 рр.

Протягом 6—9 місяців колишнім власникам було повернуто більш як 700 тисяч великих будов. За найскромнішими підрахунками загальну вартість поверненої за реституцією нерухомості оцінюють до 120 млрд крон.

Реституція, насамперед, переслідувала соціально-політичні цілі, демонструючи рішучість і волю нових властей відновити соціальну справедливість і закласти соціальну базу необоротності взятого курсу на відновлення приватних відносин власності.

Наступною важливою акцією держави стало передання муніципалітетам державного майна і прав на володіння ним, включаючи землю, не використовувану в сільськогосподарському виробництві. Протягом 1991 р. загальна вартість переданої власності оцінювала в 350 млрд крон. Увесь комплекс заходів, пов'язаний з переданням власності, відповідав законам про державну й муніципальну власність, захист державної власності й малу приватизацію.

Водночас з переданням колишньої державної власності муніципалітетам розпочалася мала приватизація. Це прямий продаж через аукціон чи конкурс досить малих за остаточною вартістю, як правило не більш як мільйон крон, господарських об'єктів. В першу чергу це об'єкти роздрібної торгівлі, громадського харчування та сервісу.

Мала приватизація відрізнялася швидкістю й масштабом. У 1991 р. по всій Чехо-Словаччині було проведено 30 тисяч аукціонів, на яких продали 24 500 магазинів, майстерень, перукарень, кафе, маленьких заводів та невеличких будівельних компаній. Загальний дохід від цих продаж становив 22 млрд крон. 1992 року ще 7419 об'єктів оптової і роздрібної торгівлі було продано на аукціонах, а останній з них провели влітку 1993-го.

Отже, за два з половиною роки більш як 80 відсотків торгівлі і сфери послуг було передано до приватних рук, а загальний доход держави перевищив 33,5 млрд крон.

Швидко й масштабно проведена мала приватизація зняла соціальну напруженість

2. Концепція і механізми

в суспільстві, спричинену структурною перебудовою економіки й сфери державного управління. Мала приватизація протягом двох років створила 1,5 мільйона нових робочих місць. Результат вражає, чи не так?

Відкриті аукціони, на яких магазин, склад, майстерня ставали власністю того, хто пропонував за них більшу ціну, в Чехії себе цілком виправдали. Це пов'язано насамперед з хорошими законами й чіткими механізмами їх реалізації. Проте в малій приватизації використовували не лише цей метод.

Багато держмайна знайшло своїх власників через конкурси. У цьому разі приватизаційний проект мав певні обов'язкові умови. Наприклад, не змінювати протягом трьох—п'яти років профіль приватизованого об'єкта; не припускати скорочення чисельності працівників вище від рівня безробіття по країні; регулярно подавати звіти про виконання приватизаційного проекту.

Прийняті й своєчасно відкориговані закони про малу приватизацію та Комерційний кодекс стали базою того, що в населення сформувалося загальне позитивне ставлення до малої приватизації. Держава закріпила свій успіх у цій частині економічної реформи системою пільгового кредитування авторів соціально значущих приватизаційних проектів. Це була саме система, бо вона враховувала місцерозташування приватизаційного об'єкта, наміри майбутнього власника, конкретний обсяг його коштів, знань та навичок, необхідних для виживання в новому для нього середовищі. Вся ця струнка багатоярусна конструкція підтримки малого бізнесу відіграла свою роль, залучаючи до цієї сфери десятки тисяч громадян.

Економічна реформа в 1991—1992 рр. якнайбезпосередніше зачепила і кооперативний сектор. Його було перебудовано саме на кооперативній основі. На початок 1993 р. величезної вартості — приблизно в 150 млрд крон — власність знайшла своїх нових господарів.

П'ятий напрям приватизації пов'язаний з продажем засобів виробництва, тобто середніх і великих підприємств. Загальна вартість цієї частини державної вартості становить майже 1,2 трильйона крон.

Приватизація середніх і великих підприємств має тут особливе значення. Традиційно ці підприємства формують у світі обличчя Чехії як індустріальної держави. Важливість цього процесу така велика, що від самого початку нарівні з економічними було поставлено соціально-політичні цілі приватизації.

Велика приватизація розпочалася з інвентаризації всіх об'єктів державної власності. Звичайно, цю роботу провадили відповідно до законів про державну і муніципальну власність, закону про захист державної власності. Згодом у Чехії було створено Реєстр усіх державних підприємств. До нього ввійшло їх близько чотирьох тисяч, і всі одразу ж було поділено на дві групи. Групу кількістю 580 підприємств вирішили не приватизовувати до 1996 року. Решту теж поділили на дві підгрупи. Основним критерієм поділу підприємств були строки подання приватизаційних проектів для розгляду їх у міністерстві приватизації.

Коли країна впритул наблизилася до реальної приватизації, люди вочевидь не були до неї готові. Надто вже мало хто знав про акції, корпорації, інвестиційні фонди, приватне господарське право й різноманітні відносини приватної власності.

У Чехії приватизувалися в дуже короткий строк кілька тисяч підприємств. Міністерство приватизації фізично не могло для кожного підготувати й подати на розгляд приватизаційний проект. Тому було прийнято рішення — передати ініціативу з розроблення приватизаційних проектів на нижчий рівень.

Закон про велику приватизацію нікому не надавав жодних привілеїв, але дозволяв будь-якій юридичній чи фізичній особі пропонувати на розгляд свої власні проекти приватизації будь-якого з приватизовуваних підприємств.

Це було складне й важке рішення, але воно себе цілком виправдало. Міністерство приватизації розглядає й оцінює приватизаційні проекти кожного конкретного підприємства. Інтерес був такий великий, що для 1451 підприємства надійшло більш як 5,5 тисячі приватизаційних проектів.

Розгляд такої величезної кількості проектів став далеко не простою справою для працівників міністерства приватизації. Це тривало майже два роки. Поступово почав переважати такий підхід. Коли хто-небудь пропонував купити ту чи іншу власність, то міністерство дозволяло продаж. Коли покупців було кілька, міністерство приватизації бралося за розробляння умов і організацію конкурсу лише між цими приватизаційними проектами. У разі, коли прямих покупців не було, держава акціонувала це підприємство. Акції приватизаційного підприємства, розміром не більш як 60 відсотків обсягу емісії, передавали для реалізації серед населення через ваучерну чи купонну приватизацію.

Чеська модель купонної приватизації ґрунтується на ринковій ідеї вільного вибору. Кожен мав сам для себе вирішити, що для нього краще і де менший ризик — одержати більшу кількість акцій менш перспективних сьогодні підприємств чи меншу, але сьогодні явно перспективних для інвестування підприємств. Такий механізм великої приватизації не простий для розподілу або, правильніше, безплатного роздавання акцій.

Можливість реалізації вільного вибору мала надзвичайно позитивний вплив. Люди прокинулися від соціалістичної сплячки. Зусиллями засобів масової інформації було створено атмосферу, коли участь у великій приватизації стала престижна. Громадяни почали цікавитися акціями, ринковими механізмами, організацією та діяльністю інвестиційних приватизаційних фондів, вчитися працювати з фінансовою інформацією.

Механізм купонної приватизації вимагає для її реалізації тривалого підготовчого періоду і швидкого опрацювання великих масивів інформації. У Чехії та Словаччині купонну приватизацію повністю комп'ютеризовано. Тривалість і ретельність підготовки до проведення купонної приватизації цілком відшкодовується швидкістю й точністю комп'ютерного опрацювання інформації.

Кожен, беручи участь в купонній приватизації, фактично стає суб'єктом вторинного ринку цінних паперів. Він набуває досвіду в інвестуванні заходів, пов'язаних з ризиком втрати власних коштів.

Для громадян, котрі не мають бажання робити надто ризиковані для себе інвестиції, помічником і радником є не держава, а інвестиційні приватизаційні фонди. Створення великої кількості таких фондів — ще один важливий результат купонної приватизації.

Аналізуючи результати першої приватизаційної хвилі в Чехії, що закінчилася наприкінці 1992 р., можна з певністю сказати, що чеська купонна приватизація відіграла величезну роль у становленні ринкового мислення в масовій свідомості. Сьогодні люди вже розуміють поточну ситуацію і бачать, в який спосіб вони можуть стати приватними власниками.

Ознайомившися з приватизацією в Чехії, можна щиро захоплюватися успіхами наших сусідів і повторити слова однієї реклами: «поки результати перевищують всі сподівання». Чеська модель є чудовим прикладом для якнайретельнішого вивчення і наслідування.

Валерій РЕВЕНКО,
доктор економічних наук.

(Продовження. Початок в номері за 18 листопада.).

У партіях і рухах

З'їзд Руху — п'ятий, двоетапний

Як свідчить ухвала Великої ради Руху, наступний, п'ятий, з'їзд цієї організації відбудеться у два етапи. Перший: 10—12 грудня цього року, коли делегати остаточно ухвалять передвиборну платформу Руху і тактику під час кампанії виборів до нового парламенту України. Буде також заслухано звітну доповідь голови НРУ і затверджено рухівську символіку.

На другому етапі (16—17 квітня 1994 року) з'їзд підіб'є підсумки виборів до парламенту і затвердить засади участі Руху в передвиборній президентській кампанії, а також будуть обрані керівні органи НРУ і внесені зміни до статуту організації. Як повідомив «Рух-прес», лідер Руху В.Чорновіл зазначив, що в грудні з'їзд не висуватиме рухівського кандидата в Президенти і треба зачекати до березня. На думку В.Чорновіла, на часі перемога на виборах до парламенту і утворення правлячої демократичної коаліції.

Уперше в роботі з'їзду Руху братимуть участь делегати від Молодіжної організації НРУ (МО НРУ), нещодавно створеної як структура Руху.

А в ДСУ з'їзд закритий

Політичне об'єднання «Державна самостійність України» (ДСУ) теж проведе 4—5 грудня цього року свій четвертий з'їзд у Дніпропетровську, який члени ДСУ називають Січеславом. З'їзд буде закритий і для гостей, і для представників мас медіа, але відомо, що делегати обговорюватимуть зміни до програмних документів і, звичайно, підготовку до виборчої кампанії.

У пошуках спільника

Федерація незалежних профспілок Криму (ФНПК) теж готується до виборів: і кримських, і загальнореспубліканських. ФНПК провела в Сімферополі зустріч профспілкових активістів з керівниками кримських політичних партій. Мета проста, — зазначила профспілкова прес-служба, «зорієнтуватися в партійних програмах і обрати собі спільника у передвиборній боротьбі». Остаточне рішення щодо цього буде прийнято на засіданні ради ФНПК 25 листопада. Партії відгукнулися на пропозицію профспілок зацікавлено, адже профспілки — наймасовіша в Криму організація.

Злочини проти Грузії засудять в Києві

Делегації від національно-патріотичних сил України, Таджикистану, Грузії, Вірменії, Казахстану, Чечні, Татарстану, Азербайджану, Польщі, Болгарії, Угорщини, а також кримськотатарська делегація, які входять до Антибільшовицького блоку народів (АБН), збираються в Києві. В приміщенні Будинку вчителя 20—21 листопада відбудеться конференція АБН, яка має засудити «злочини московського імперіалізму та його маріонеток проти грузинської нації». Грузинська делегація підготувала відповідні документи й 21 листопада продемонструє відеофільм про останні події в Грузії.

Підготував
Володимир СКАЧКО.

Проблема

«С. С. ЮНАЙТЕД СТЕЙТС» все-таки, схоже, ремонтуватиметься в Севастополі

У Севастополі завершила роботу авторитетна комісія щодо обстеження морського лайнера «С. С. Юнайтед Стейтс», який належить заможному турецькому бізнесменові. Як повідомив нашому кореспонденту голова комісії, головний санітарний лікар Севастополя Володимир Тарасов, ніяких небезпечних вантажів на судні не виявлено. Конструкції, що містять азбест (а це переважно покриті алюмінієм декоративні панелі), перебувають у задовільному стані. Однак дозвіл на проведення ремонту судна на виробничому об'єднанні «Севастопольський морський завод ім. С.Орджонікідзе» комісія надасть лише за умов, передбачених правилами техніки безпеки і нормами санітарної гігієни, а також, якщо буде місце для утилізації відходів, що містять азбест. І хоча керівники заводу стверджують, що їм самим дуже потрібен цей самий азбест для нормального функціонування виробничого циклу, комісія наполягає на вивезенні небезпечного радіаційного матеріалу за межі Севастополя.

Олександр ПІЛАТ.

Крим.

Дожилися!

А ТИ КУПИВ СОБІ БИНТИ?

На дверях кабінету хірурга поліклініки №1 Шевченківського району висить оголошення, в якому вказано, що хворі мусять приносити свої матеріали для перев'язки. Без них тут тебе ніхто не перебинтує, незважаючи на клятву Гіппократа і наше хвалене безплатне лікування.

Кияни до цього вже починають звикати. Перш ніж звернутися за допомогою до лікарів, вони ідуть до них на прийом розпитати, які медикаменти брати з собою завтра. Та от заковика: в аптеках — катма, а якщо і знайдеться щось потрібне, то не кожному воно по кишені.

Залишається єдине: плюнути через плече на суворе попередження Міністерства охорони здоров'я і займатися самолікуванням або ж іти на уклін до знахарок.

Олександр ГУРАЛЬНИК.

Київ.

Що почім

НІ ПУХУ НІ ПЕРА!

Кілька днів хащами урочища «Зубровиця», що в Сторожинецькому районі Чернівецької області, гордовито походжали люди в мисливській амуниції і капелюшках із сойчиним пір'ям. Це були австрійські бізнесмени, які закупили у місцевому лісокомбінаті ліцензії на відстріл оленів та диких вепрів. Рогатих красенів гостям вполювати не вдалося, зате кількох косуль все-таки поклали наповал.

Полювання обійшлося багатіям у дві тисячі доларів.

Невдовзі згідно з контрактом, укладеним між Сторожинецьким лісокомбінатом та австрійською фірмою «Лугіч», вони знову завітають у буковинські ліси пошукати мисливського щастя.

Не берусь коментувати цей факт. Фахівцям видніше, завдасть шкоди фауні такий спосіб «викачування» валюти чи ні. Але журналісти деяких чернівецьких газет вдарили на сполох, піддавши критиці комерцію у храмі природи.

Василь БАБУХ.

Чернівецька область.

Контакти

«ЕСПЕРАНСА» — ЦЕ НАДІЯ

Іспаномовний клуб «Есперанса», що українською мовою — «Надія», організований у Луцьку кілька років тому. Він об'єднує 60 чоловік, які в повоєнні роки повернулися з Аргентини, Бразилії, Уругваю на рідну батьківську землю. Цими днями в обласній науковій бібліотеці імені Олени Пчілки з членами клубу «Есперанса» зустрівся Надзвичайний і Повноважний Посол Аргентини в Україні пан Луїс Бакеріса, який відвідав Луцьк з метою встановлення зв'язків і вивчення можливостей співпраці в питаннях економіки і культури.

Богдан БЕРЕКЕТА.

Луцьк.

Кримінальна хроніка

ПІДСТЕЛИВ СОБІ СОЛОМИ І ПОГОРІВ НА НІЙ

Працівники підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю УСБУ і УВС Івано-Франківської області затримали одного з ватажків місцевого наркобізнесу. 33-річний іванофранківець, відомий у злочинному світі під прізвиськом Мамонт, очолював злочинну групу з 30 чоловік. Група заготовляла і збувала найпоширенішу в цих краях наркотичну сировину — соломку маку. За свідченням працівників УСБУ і УВС, комерцію було поставлено на широку ногу. Одні заготовляли соломку, укладали угоду з селянами, щоб ті вирощували мак, наперед оплачуючи частину вартості товару. Другі — переробляли соломку, упаковували і зберігали. Треті — доставляли вже готовий продукт на місце реалізації. Роботу ж з клієнтурою і продаж сировини здійснював сам шеф з найвірнішими помічниками.

Василь НАЗАРЧУК.

Івано-Франківськ.

Продиктовано в номер

Кандидат і претенденти на пост президента Республіки Крим

(Початок на 1-й стор.)

Окрім «Русской партии Крыма», це — Партія економічного відродження Криму (ПЕВК), Комуністична партія Криму, Республіканська партія Криму — партія «Республиканского движения Крыма» і Союз на підтримку Республіки Крим (СПРК). Незалежні ж претенденти повинні зібрати не менше п'яти тисяч підписів виборців. Таких претендентів уже є три. Свідоцтва про видачу підписних листів у Центральній виборчій комісії Криму отримали представник Президента України в Севастополі, заступник голови ВР Криму Іван Єрмаков, 1947 р. народження, голова незареєстрованої Партії зелених Криму Євген Ісаєв, 1939 р.народження і депутат Севастопольської міської Ради, секретар комісії з питань приватизації Наталя Васильєва, 1952 р. народження.

Згідно із законодавством Республіки Крим кожний зареєстрований кандидат у президенти Республіки Крим отримає двадцять мільйонів бюджетних грошей на проведення виборчої кампанії, матиме право на два виступи по Кримському державному телебаченню і радіо по 30 хвилин. Перед реєстрацією претендент вносить завдаток у сумі одного мільйона карбованців.

Піст біля держадміністрації

Близько 60 монахинь Святомихайлівського монастиря вдалися до голодування перед будинком Одеської держадміністрації. Ще до 1 липня чиновники обіцяли провести відселення з монастиря, звідки 32 роки тому монахинь було вигнано. Однак, повернули тільки напівзруйнований храм, а не келії, й монахині змушені були ночувати просто в храмі. Тут нестерпно холодно, і це суперечить церковним канонам. З благословіння митрополита Одеського й Ізмаїльського Агафангела сестри вийшли на майдан і почали піст. Після трьох морозних днів і ночей приміщення монастиря почали вивільняти.

Експрес-інформація

Страсбург хоче помирити Київ і Москву

21—24 листопада цього року в Страсбурзі, в Європейському парламенті відбудеться друга конференція політиків, журналістів і вчених Німеччини, Франції, Росії та України. Фундаторами акції є два фонди: французький —імені Роберта Шумана та німецький — імені Конрада Аденауера, а присвячена конференція пошукам шляхів виходу з економічної і політичної ситуації, яка склалася в Україні і в Росії, та відносинам між ними. Ще однією темою конференції буде дотримання прав людини й гарантування прав національних меншин. З доповідями з означених проблем від України виступлять лідери Руху В. Чорновіл і Л. Танюк, керівник Центру ринкових реформ В. Лановой, від Росії — член Президентської ради А. Мігранян, радник заступника Голови Ради міністрів РФ Д. Поллиєва. Коментуватимуть і пропонуватимуть свої варіанти розв'язання проблем німецькі і французькі фахівці, сенатори, представники Європейської Ради.

Фінни — народ толерантний, але злочинцям не дарують

З робочим візитом відвідав Фінляндію міністр внутрішніх справ України А.Василишин. Він провів переговори з фінським колегою М.Пеккаріненом, ознайомився з роботою дорожньої поліції, зустрівся з верховним комісаром поліції та начальником її департаменту. Під час зустрічі керівники розглянули протокол про налагодження співпраці двох відомств, а також проект договору про співробітництво у боротьбі із злочинністю, який плановано незабаром підписати.

Дипломатичних реверансів замало

Про необхідність спільного будівництва збройних сил Грузії з Росією заявив міністр безпеки Республіки Грузія І.Гіоргадзе. «Не потрібні нам дипломатичні реверанси, — сказав він. — Не бачу трагедії в реанімації колишніх зв'язків, що, на мій погляд, приведе до відродження усіх колишніх республік СРСР». Якщо російські прикордонники будуть виведені з Грузії, додав І.Гіоргадзе, країна опиниться перед великими проблемами. Цей крок може спричинити до непередбачених наслідків, завершив міністр.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

На зв'язку — Москва

ТРАДИЦІЇ Й АМБІЦІЇ

Опублікований в центральних російських газетах текст проекту нової Конституції РФ одразу ж викликав різні оцінки не лише в Москві, але й у провінції, і за кордоном.

Проект з'явився на тлі двох надзвичайно важливих політичних подій: завершення реєстрації учасників наступних парламентських виборів та заяви Б.Єльцина про відмову від дострокових президентських виборів. В разі коли й те, й те станеться, нинішній Президент Росії отримає можливість працювати з двома складами Думи — перехідним зразка грудня 93-го, що обирається на 2 роки, та наступним. Таким чином, основне положення нової Конституції про те, що саме Президент виступає головним гарантом державності, втілиться у вчинки та дії конкретної політичної особи — Бориса Миколайовича.

Остаточний поворот багатьом в Росії не до душі. Проте в столиці заперечити нині, власне, й нікому: після подій початку жовтня багато провідників і трибунів прикусили язик й сховалися в тінь до ліпших часів, щоб лиха не зазнати. А ті, кому вже втрачати нічого і для кого боротьба з «єльцинізмом» стала політичним кредо, так остогидли, що про них народ намагається й не згадувати.

Особисто я мало вірю в зірку удачі на політичному небосхилі того ж Бабуріна, Астаф'єва або Челнокова. Найпевніше, реанімувати політичні трупи не вдасться навіть великому магу й чаклуну Юрію Лонго, який все намагається провести експеримент з оживленням Володимира Ілліча. Розклад сил рівно за місяць до виборів у Росії вийшов приблизно таким, про який ми говорили в жовтні: з одного боку — прихильники жорсткої центральної влади в Москві, з іншого — представники суб'єктів федерації, які домагаються хоча б частини прав, отриманих під час протиборства Єльцина й Хасбулатова. Президент свій хід зробив. Як відзначає німецьке телебачення АРД, «незважаючи на опір ряду регіонів, Б.Єльцин вніс свої пропозиції в проект документа, що належить розглядати як черговий крок до посилення його влади. Цей проект передбачає сильну позицію глави держави та центральних органів управління у Москві щодо так званих суб'єктів». Такі ж акценти, до слова, зробили й інші іноземні коментатори.

Це, однак, реакція збоку. Самі ж «суб'єкти» зайняли аж ніяк не однозначну позицію. Президент Татарстану М.Шаймиєв коментував опублікований в газеті документ так:

— Це спроба підірвати основи державного устрою федерації і позбавити республіки їх суверенітету.

Амбіції політиків нині досягли меж. Можливості злету в кар'єрі, приходу до влади, управління величезною країною відчувають сьогодні ті, на кого ще вчора не звертали уваги громадяни. З 13 партій і блоків, допущених Центрвиборчкомом до подальшої боротьби за місця в Думі, лише 3—4 мають на чолі «кремлівських грандів», які зажили слави ще у всесоюзних політичних битвах 1989—1991 років, всі ж інші — новачки. Екологічний рух «Кедр», об'єднання «Достоїнство та милосердя», політрух «Жінки Росії» — все це дебютанти «вищої ліги» влади. Та й для Ліберально-демократичної партії В.Жириновського нинішній етап боротьби новий. Адже за Володимиром Вольфовичем ідуть такі собі сірі хлопчики з однаково бритими потилицями, які, дивись, теж можуть стати московськими парламентаріями.

Мені здається, що в цьому криється найбільша небезпека для майбутнього Росії як демократичної держави.

Не виключено, що поки «керенські з мілюковими» ділять шкіру вбитого ведмедя, сховаються десь у кущах меткі мисливці «ульянови та троцькі», які й ведмедя, і «керенських з мілюковими» занапастять. Розуміють цю небезпеку і російські можновладці. Якщо народ зневіриться в тому, що роблять нинішні політики, то на їхнє місце неодмінно спробують прийти інші. Ті, хто заявить: коли наша партія до влади прийде, росіянам одразу ж стане жити трошки краще, сусідам — трошки гірше. Аби цього не сталось, віце-прем'єр О.Шохін закликає до зважених і послідовних кроків у економічній реформі. «Непослідовність в її проведенні привела за 2 роки до соціальної втоми деяких верств населення. Нам треба відмовитися від екстремістських кроків у економіці й політиці, щоб розширити соцбазу реформ, рухаючись планомірно й невпинно до демократії, ринку. Слід відмовитися від екстремізму справа і зліва», — сказав російський віце-прем'єр, виступаючи 10 листопада в Санкт-Петербурзі.

Саме для цього потрібна сильна президентська влада, стверджують прихильники Єльцина. В той же день, коли Шохін перебував у «Північній Пальмірі», у Москві проводив свою прес-конференцію його колега, а тепер ще й міністр преси В.Шумейко. Він однозначно заявив: рішення про дострокові вибори Президента влітку 1994 року було компромісом з Верховною Радою, якої вже нема. Ситуація змінилася, і Президент залишається головним гарантом проведення реформ.

Отже, рівно через місяць російські громадяни повинні прийти до виборчих урн. Чи захочуть? Радше — так. По-перше, політизованість суспільства ще досить висока. А по-друге, є традиція: вибори — це свято, треба на них іти.

Лілія ГЕОРГІЄВА.

Золото під ногами

На Полтавщині провадять активні розробки «домашніх» енергоносіїв

— Ось тут, під нашими ногами, золото лежить. — Перехопивши мій здивований погляд, генеральний директор державного республіканського підприємства «Укргазпромбуд» Олександр Головкін пояснює: — Мільйони кубометрів газу, тисячі тонн газового конденсату сховані в землі. Треба видобути їх звідти.

Ми стоїмо на узбіччі автошляху Київ — Харків, неподалік селища Чутового. Вдалині чорніє рідкий вільховий ліс, по заплавах Коломака густо росте очерет. Осінь золота — суха, гожа. І дні для будівельників золоті, але поспішай, поки сніг не вкрив землю. І будівельники поспішають — на майданчику задіяно кілька субі генпідрядних організацій підприємства. З першого погляду навіть важко зрозуміти, як вдається керувати всім цим людом і технікою. Але починається традиційна робоча планірка і картина поволі прояснюється. Кожен підрозділ одержує конкретне завдання під персональну відповідальність першого керівника. А далі — то вже його турботи, як встигнути все зробити в намічені строки. Спитають саме з нього. Навіть не вірилося, що в наш час можлива така організація виробничого процесу.

— Якщо розповідати докладно про будівельний майданчик — Чутівську установку з комплексної підготовки газу, — продовжує генеральний директор, — то слід наголосити на технологічних строках її спорудження — два роки. Та підготувати її до експлуатації треба значно скоріше. А обсяги робіт чималі. Та читачам, певно, багато цікавіше буде дізнатися, в ім'я чого ми тут трудимось. Так от, річний видобуток газу з цього родовища становитиме близько 200 мільйонів кубічних метрів, конденсату — більш як п'ять тисяч тонн. За десять місяців цього року введено в експлуатацію 14 нових свердловин і ще кілька плановано ввести до кінця року. До того ж маємо таку ж роботу на Скоробагатьківському родовищі, десяток технологічних дільниць, розкиданих по всій Україні, газифікуємо більш як 40 колективних господарств.

Полтавщина — не лише житниця України. Тут видобувають більш як половину вітчизняного газу, значну частину газового конденсату, нафти. Що вони означають для нашої молодої держави? Життя. Це — без перебільшення й патетики. Але мало хто знає, які багаті запаси копалин (вже розвіданих) сховано в її надрах. Лише одна свердловина, відкрита навесні цього року поблизу села Мачухи Полтавського району, може давати 2 мільйони кубометрів газу за добу. Зрозуміле бажання якомога скоріше взяти газ і нафту, щоб менше залежати від Росії. Важливо й те, що місцеві енергоносії значно дешевші за імпортні. Втім, реальність сьогодення — зупинити падіння їх видобутку. На це і спрямовані програма уряду, а відтак і зусилля колективу «Укргазпромбуду».

І не треба їм наказувати чи умовляти, пояснювати, як важливо якомога скоріше взяти з-під землі українські нафту і газ. Наш простий трудар розуміє все це не згірше за маститого політика. Хочу побажати одне: щоб держава приділяла цій галузі ще більшу увагу, особливо — низовим підрозділам. Бо коли ми говоримо про якісь пріоритети в економічній реформі, то найперше, що нам потрібне, — не допустити, щоб став на коліна нафтогазовий комплекс. А така загроза є. Адже рвуться роками напрацьовані зв'язки, гостро не вистачає техніки, комплектувальних, вузлів, агрегатів, через неритмічне фінансування платежі постійно йдуть учорашнім-позавчорашнім днем. Все це разом узяте й призвело до того, що галузь обросла боргами, стає збиткова. Зрештою, і сама її структура застаріла. Є цікаві пропозиції щодо реорганізації, зокрема в напрямку корпоратизації та акціонування. Запам'яталися слова Олександра Головкіна:

— Ми не шукаємо легшого життя, ми хочемо працювати. Нормально, як люди.

Генеральний директор уміє мислити на перспективу і його підтримують в колективі. У місті він людина авторитетна. До того ж — депутат обласної Ради народних депутатів по сільському виборчому округу. Селяни також за нього горою. Ще кілька років тому (ніби передчуваючи всі нинішні негаразди) взявся за довгобуд — заморожене спорудження власної будівельної індустрії. Де силами підприємства, а де з допомогою керівництва «Укргазпрому» закінчив будівництво на околиці Полтави сучасної промислової бази: заводу залізобетонних виробів, столярного цеху і цеху з виготовлення металоконструкцій, сучасної механічної майстерні, боксів для техніки, бази матеріально-технічної комплектації, адмінкорпусу з їдальнею, медико-санітарною частиною.

В «Укргазпромбуді» «за трубою» не забувають і про людей. Житлову програму не скорочують, а навпаки — нарощують. У Полтаві, наприклад, поруч із кількасотквартирним гуртожитком для сімейних буквально на очах виростає 176-квартирний будинок. Перші 4 тисячі квадратних метрів житла здадуть до кінця року. І не до 2000 року, а багато раніше житлову проблему буде розв'язано. Підприємством зведені дитячі садки, магазини, заклади побуту в Гадячі, Лохвиці, Чернігівській, Київській, Одеській та в інших областях. Є також власне підсобне господарство. Отож працівники можуть придбати дешеві м'ясо, цукор, овочі. Героїзму в тому, власне, ніякого, але і подібного піклування за свій колектив треба ще пошукати.

Поки що ми бідні на свої енергоносії. Але хіба мова сьогодні про це? Все багато прозаїчніше — нам треба пережити зиму. Не в комфорті, а бодай у теплі. І в цьому ми розраховуємо на своє «чорне золото».

Воно у нас під ногами. Треба лише взяти.

Григорій ГРИНЬ.

Полтавська область.

Хто кого вивезе до ринку

Перші приватні структури тулилися до державних. І це зрозуміло: потрібна була точка опори. Нині економічне опертя прародичам пропонують «малі діти». Втім, питання, хто кого вивезе до ринку, залишається відкритим.

Перший приватний конкурс моделей одягу, влаштований доброчинним фондом «Ар'яна» у Львові, відкрив непересічні таланти серед початківців і навіть аматорів. Приватне підприємство «НТОН», яке створило цей фонд, здивувало і споживачів, і виробників. «НТОН» впровадив у наше повсякдення не тільки оригінальний стиль, а й новий еталон престижного, елітарного одягу. Неповторний стиль легко розпізнати на вулицях міста, і ніхто не ризикує зустріти двійника. Одяг пошивають невеликими партіями, і на ньому немає найменшого відбитку «конвеєра». І ще при тому, що «НТОН» уже зрівнявся потужністю з фабрикою.

Подружжя кандидатів фізико-математичних наук Зореслава Бережанська і Володимир Терешко розпочинали свій бізнес три роки тому з двох швейних машин, позичок і твердої установки: вести чесну гру з державою і партнерами. Інтелектуальний бізнес відрізняється від печерного тим, що в ньому розрахунок, прогноз ситуації роблять «на три ходи вперед». Підприємці виграли, бо не прагнули чимскоріш урвати свій мільйон і заховати голову в пісок. А багатьом початківцям-бізнесменам бракує саме цього польоту. Їх можна зрозуміти: нестабільність стриножує ініціативу.

Подружжю став у пригоді і математичний розрахунок: розбагатівши трохи, фірма вклала кошти у розвиток, у нове устаткування. Нині підприємство має мізерні орендовані виробничі площі. Та приватні підприємці віднайшли оптимальний вихід. Вони завантажили замовленнями 10 ательє міста, 9 районних і сільських майстерень, де і величезні площі «гуляють», і люди залишилися без роботи. Серед найсолідніших партнерів «НТОНу» — Львівська швейна фабрика спортивних виробів «Динамо». Нині 60 відсотків її потужностей задіяні на пошитті одягу за замовленнями «НТОНу».

Отже, «гора пішла до Магомета». Та структура має міцні плечі, у тієї — розв'язані руки. А симбіоз врешті дає непогані результати й допомагає обом сторонам вижити. Фабрика не належить до підприємств, які не дають собі ради, не готові до ринку. Навпаки! Продукція фабрики конкурентоспроможна, має своє обличчя. Виробництво — зовсім безвідходне. Та підприємство стало жертвою постачальників-монополістів.

— Херсонський бавовнянопрядильний комбінат відмовляє нам і продає сировину за кордон на валюту, — розповідає директор фабрики Мирослав Губка. — Ми разом могли б заробляти валюти значно більше.

Щоб не зупиняти виробництво, фабрика почала співпрацювати з фірмою «НТОН». Висококваліфіковані швачки переучувалися, устаткування пристосовували до нової продукції. Поперваx не обійшлося без соціалістичного синдрому.

«Вони наживаються на нашій праці», — казали декотрі. Зате більшість швачок радіє. Дарма що нині у них робота значно складніша: двічі-тричі на місяць — перехід на інший вид виробу.

Вигода обопільна. У розпорядженні «НТОНу» — висококваліфіковані партнери, а фабрика одержує від приватної фірми усі потрібні матеріали.

Стратегія керівників фірми полягає у випередженні ситуації. Марафон виснажливий, бо обігнати інфляцію практично неможливо.

— За стабільної економічної ситуації ми могли б процвітати, а нині в кращому разі вдається триматися на досягнутому рівні, — пояснює Володимир Терешко. — Працюємо з максимальним напруженням, щотижня збираємо й аналізуємо всю інформацію...

Результатом випереджувальної стратегії стало створення кілька місяців тому згадуваного доброчинного фонду для реалізації конкретних гуманітарних програм. Кандидати наук залишили роботу у вузах та зосталися інтелігентами, і гуманітарний аспект у діяльності їхньої фірми присутній у всьому. Керівників фірми не влаштовує безадресна допомога. «Ар'яна» допомагає дітям з конкретних багатодітних сімей. Фонд одягнув ще українську дівочу команду на «Універсіаду» в США.

А нещодавно невеликий колектив «Ар'яни», очолюваний Леонтієм Гуцалом, влаштував згадуваний конкурс. Через два тижні після нього групу переможців було запрошено на роботу до «НТОНу». Галина Семенюк, яка отримала найбільше нагород за власні моделі, керує тепер експериментальною дільницею. Керівники фірми гарантували переможцям: якщо їхні моделі дадуть прибуток, то його частка дістанеться й авторам. Таку повагу до інтелектуальної власності, яка поки що не захищена законом, не часто зустрінеш, погодьтеся, і в державних, і в приватних структурах...

Оригінальне вбрання з маркою цієї фірми його власники носять з гордо піднятою головою. Може, й некоректне порівняння з одягом, скажімо, від Діора в Парижі, та у Львові одягатися від «НТОНу», зокрема від художника-модельєра Тетяни Коляси, не менш престижно. Фірма гарантує неповторність і львів'янам, і споживачам із близького й далекого зарубіжжя, які залюбки купують жіноче, чоловіче, дитяче вбрання — елітарне і водночас доступне.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

Екран подій

Слово — енергетикам

19 — 20 листопада у Києві відбудеться 1-й з'їзд енергетиків України. Його організатори — профспілки працівників традиційної та атомної енергетики. Від підприємств, організацій та установ галузі обрано більш як 600 делегатів, зокрема близько ста — від працівників атомної енергетики.

Головна мета з'їзду, як зазначено в прес-релізі ініціативної групи, — консолідація енергетиків перед загрозою обвальної паливно-енергетичної кризи, штучного перетворення галузі у збиткову, ліквідації гарантій соціального захисту працівників. Буде обговорено енергетичну політику, розроблено пропозиції щодо розвитку енергетики, економічної і соціальної стабілізації галузі. Крім того, цей форум має стати рупором для інформування громадськості і владних структур про вимоги трудових колективів.

Що очікують делегати від з'їзду, розповідають декотрі з них.

Володимир ДЯКОВ, голова профкому Рівненської АЕС. Енергетика — не лише базова галузь економіки, а й втілення інтелекту багатьох людей, до яких варто прислухатися. Вони розуміють, що «перетягуванням ковдри» проблем не подолати. Але сьогодні, коли вже багато втрачено, надалі терпіти соціальні обмеження можна лише за умови, що за ними стоять гарантії майбутнього піднесення держави. З'їзд має допомогти урядові якщо не в пошуку шляхів до цього, то хоча б зорієнтуватися в тому безладді, в якому опинилася країна.

Олег ПАНАСОВСЬКИЙ, директор Углегірської ДРЕС, народний депутат України. В енергетиків немає інструкцій «відключити», є лише «забезпечити». Енергетика — це армія без погонів, де ще не забули про дисципліну. Краще з'їзд, ніж розвал, який «застосували» вже гірники. Але за антинародної політики в державі ніякий галузевий з'їзд не вирішить нагромаджених проблем. Марно ставити їх і перед сьогоднішнім урядом: він добре про них знає. Коли пішов прем'єр, треба було міняти й команду.

Що вдіють енергетики, коли через брак електроенергії в Україні вона «перетікає» з Росії? Адже енергосистема залишається єдина. З Росії надходить 500 мільйонів кіловат-годин на місяць. Проблеми енергетики — наддержавні. І розв'язати їх можна лише спільними зусиллями.

Олександр ДУПАК, віце-президент Науково-технічної спілки енергетиків і електротехніків України. Крім суто економічних, соціальних та організаційних проблем є й правові. Примiром, Указ Президента України про корпоратизацію підприємств дає можливість провести структурну перебудову в енергетиці. Але немає нормативної бази, що неабияк заважає процесові акціонування. А поширення корупції, повільне проведення реформ, зростання пріоритету особистих і групових інтересів над державними ставлять під сумнів справедливість рішень під час зміни форм власності. Потрібна корекція законів.

Наша спілка пропонує в процесі акціонування підприємств зважати на всіх фахівців-енергетиків, не забуваючи й тих, котрі працювали на теперішні трудові колективи раніше, — науковців, проектантів, монтажників, будівельників, тих, хто готував кадри тощо.

— Чи захищатиме з'їзд інтереси трудових колективів? Адже, за винятком делегатів-атомників, інші — це здебільшого керівників.

— Але ж вони професіонали високого рівня. До того ж добре розуміють, що наступний з'їзд може відбутися й без них. Щодо трудових колективів, то, гадаю, керівники галузі й держави недооцінюють їхню рішучість твердо відстоювати свої професіональні інтереси й соціальні права.

Записав Олексій БРЕУС.

"Галицькі контракти"- конспект для підприємця

ГАЛИЦЬКІ КОНТРАКТИ

УСІ НЕГАРАЗДИ ЛІПШЕ ДОЛАТИ РАЗОМ З НАМИ

Наш передплатний індекс - 60986

Ціна передплати на 1 півріччя 1994р. -48 тис. крб

Акціонерне товариство "АС" пропонує:

екскаватори ЕО-2629 на базі ПМЗ-6

екскаватори ЕО-2625 на базі МТЗ-82

літаки Як-18Т з повним ресурсом

м. Бородянка

Тел./факс (04477) 5-17-67

ТАМОЖЕННОЕ

оформление грузов

заполнение деклараций с предоставлением

электронной копии

тел. /044/ 271-70-49

«Укрпроминвест» реализует со складов в Киеве, Белгороде-Днестровском, Львове:

черный перец-горошек в мешках по 50 кг;

какао-порошок (США, Малайзия) в мешках по 25 кг;

какао-бобы (Нигерия, Индонезия);

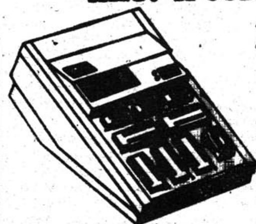
какао тертое (Бразилия);

заменителей какао-масла (Малайзия).

Форма оплаты — любая.

Телефоны: (044) 264-14-92. 264-22-53, 264-24-08, 263-24-80.

УНИВЕРСАЛЬНЫЙ ПРОГРАММАТОР ППЗУ И ОЭВМ CSYPROM

- 155РЕ3
- 556РТ4, 556РТ5, 556РТ7, 556РТ7А, 556РТ11, 556РТ13, 556РТ14, 556РТ15, 556РТ16, 556РТ17, 556РТ18, 541РТ2
- 573РФ2, 573РФ4, 573РФ5, 573РФ6, 573РТ6, 573РФ7, 573РФ8
- 1816ВЕ48, 1816ВЕ51
- 2716, 2732, 2764, 27128, 27256, 27512, 27010

Телефон: (044) 271-70-49

Ecom

Станкостроительная фирма **«Станколес»** производит и реализует:

станок комбинированный универсальный деревообрабатывающий СДК-1;

патроны сверлильные до ∅ 10 мм и ∅ 16 мм;

пилы дисковые отрезные ∅ 350 мм;

токарную приставку к станку СДК-1;

лентошлифовальный станок ЛШС-2500 мм;

электродвигатель = 3 квт, = 3000 мин$^{-1}$;

металлорежущий инструмент;

электродрель ИЗ-1035,3 У2, 220 В, 420 Вт;

лес круглый сосновый, буковый.

Форма оплаты — любая.

Адрес: 253121, г. Киев-121, ул. Горловская, 226/228.

Тел. (044) 556-72-54.

НАУЧНО-ПРОИЗВОДСТВЕННАЯ ФИРМА «ЮТАМ»

Рады предложить вам со склада в Киеве:

холодильные камеры КХС-6, КХН-6, КХС-12, КХН-12, КХС-18;

холодильные шкафы ШХ-0,8, ШХК-400;

холодильные агрегаты ВС-630, ВС-800, ФАК-1,5, ФАК-2000, МВВ-4;

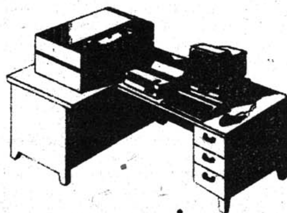
холодильные прилавки и другое торгово-технологическое оборудование.

Произведем по вашему желанию монтаж и наладку.

Тел. (044) 417-62-42, 417-36-42.

Адрес: Киев, ул. Константиновская, 68-а.

НАСТОЛЬНЫЕ ИЗДАТЕЛЬСКИЕ СИСТЕМЫ С ФОТОНАБОРОМ

- Компьютер, принтер и сканер по условиям заказчика
- Фотонаборная установка CSYTYPE
- Цветоделение и растрирование
- Автоматическое распознавание текста
- Старт-пакет фотонаборщика

Телефон: (044) 271-70-49

Ecom

NOV 1993

Срочно позвоните

(044) 276-53-91

(044) 245-45-48

специи, какао-порошок, зубная паста крем для бритья

«77 X 77» МИНИ-МАГАЗИН, НО МАКСИМУМ УСЛУГ

золото, бриллианты;

одежда;

импортная плитка;

сантехника;

электроды сварочные;

станки для изготовления сетки «рабица»;

сетка, секции изгороди;

фильтры для скважин;

ворота, калитки, решетки, лестницы.

АДРЕС: КИЕВ, ул. Горького, 48 (ст. м. «Республиканский стадион»), тел.: 220-46-12; 220-14-34; 227-21-42.

Продается большое количество нефтепродуктов: дизельное топливо, мазут.

Цены значительно ниже рыночных. Оплата в СКВ или российских рублях. Гарантируем доставку до места назначения.

Телефон в Каунасе: 8(0127) 795798, 793930.

Факс 8 (0127) 791523.

Концерн «Омета» реализует бензин А-76 партиями от 5 т.

Самовывоз из Киева.

Поставит мазут в обмен на сахар с лицензией в Россию.

Тел. (044) 417-31-83, 417-22-27.

УКРАИНСКАЯ ГАЗОВАЯ КОРПОРАЦИЯ

Обращаясь к нам, вы получаете: надежного партнера, безопасность финансовых операций, возможность приобрести со склада в Киеве

ТРУБЫ стальные водо-, газо-, нефтепроводные диаметром от 15 до 325 мм в количестве от 4,5 т до вагонных поставок, а также:

СТАЛЬ оцинкованную листовую толщ. 0,5—0,8 мм;

СВАРОЧНЫЕ АГРЕГАТЫ АДД4001;

КРАНЫ шаровые проходные ДУ50;

КРАНЫ газовые ДУ15, ДУ20;

ЗАДВИЖКИ АПОК

и т. д.

Выполняем информационные услуги по подбору производителей и продавцов любого газового оборудования, металлов и др. товаров.

Адрес: 252113, г.Киев, ул. Шевцова 1

Телефон: (044)446-1158, 446-4296, 446-3398

Факс: (044)446-1158 Телетайп: 131079 "Цитрус"

ВНИМАНИЮ ПОТРЕБИТЕЛЕЙ!

Славянский солевыварочный комбинат предлагает: экологически чистую, лучшего в мире качества пищевую

СОЛЬ «ЭКСТРА» и продукты ее переработки.

НАТРИЙ ХЛОРИСТЫЙ для электролитов,

НАТРИЙ ХЛОРИСТЫЙ квалификации «ч», «чда», «хч»,

НАТРИЯ ХЛОРИД фармакопейной чистоты для приготовления физиологических и изотомических растворов (таблетки 0,9 г и порошок),

НАТРИЯ ХЛОРИД для ветеринарии и искусственного осеменения животных (таблетки 0,9 г и порошок).

Продукция поставляется по договоренности.

Форма оплаты — любая.

Наш адрес: 343210, Украина, Донецкая обл., г. Славянск. Телефоны 2-63-04; 2-41-31; факс 2-65-94.

ПОНЕДІЛОК

22 ЛИСТОПАДА

I ПРОГРАМА УТ

8.00 УТН.
8.10 Телефільм «Голобородькові пастелі».
8.30 Кінопроба.
9.30 Фільм-вистава «Вісім люблячих жінок».
12.00 УТН.
12.10 Для дітей. «Жили та були». Лялькова вистава.
16.00 УТН.
16.10 Для дітей. В гостях ансамбль танцю «Тавричата».
16.40 Прем'єра док. телефільму «Вітчизна». (Укртелефільм»).
17.30 Мультфільм «Дідусева сопілочка».
17.40 Крок до майбутнього. Комп'ютеризація бібліотечної справи.
18.10 Молодь у фольклорі. Заключний концерт Українського огляду-конкурсу фольклорної творчості учнів та студентів навчальних закладів мистецтв та культури.
19.00 УТН.
19.10 Творче об'єднання «Громада» представляє: «Понеділок — день важкий», «Ближче до діла», «Острів душі», «Пам'яті М. Гумильова».
20.05 Прем'єра док. телефільму «Жадаю, жадаю весни...» (Укртелефільм»).
20.40 На добраніч, діти.
21.00 УТН.
21.35 Акценти.
21.55 Чарівний промінь.
22.15 З української класики. Худ. фільм «Земля».
23.35 На «Таврійських іграх». Щоденник фестивалю.
0.05 УТН.

КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Телемікст.
15.10 Прем'єра телефільму «Музичний прогноз». 4 серія.
15.40 Мультфільм.
15.50 Шість із шести.
16.20 Зоряний час.
17.00 Новини.
17.25 Гол.
17.45 Документи і долі.
17.50 Погода.
17.55 Театр плюс ТБ.
18.45 Година виборця.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.45 Прем'єра худ. фільму «Дрібниці життя» 24 серія.
21.15 Монтаж.
22.15 Кривий ефір.
22.25 Вомонд.
22.50 ТВ-Х.
23.00 Новини.
23.25 Яхад.
23.30 Відеоас.

II ПРОГРАМА УТ, III ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

7.00 Вісті.
7.20 Потрібні... Потрібні...
7.30 Час ділових людей.
8.00 Ранковий концерт.
8.15 Цілком таємно.
9.10 Вустами маляти.
9.40 Пілігрим.
10.30 «Ностальжі» — музика всіх поколінь.
11.00 «Незакінчена п'єса для механічного піаніно». Худ. фільм.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.25 «Марія, Мірабела». Худ. фільм.
14.30 Рек-тайм.
15.00 Бізнес в Росії.
15.30 Там-там новини.
15.45 Мульти-пульти.
16.00 Відображення.
16.45 Телегазета.
16.50 Спасіння 911.
17.45 Росія. Федеральні збори.
18.45 Київська панорама.
19.05 Візитка. Катерина Вороненко.
19.10 «Музичний пузогрій».
19.30 СНН.
20.00 Телемагазин «КЛОТ».
20.10 Хіт-роллер. Чудова сімка.
20.40 Вікна.
21.30 Офіс 220.
21.45 Фільм «Роки сходження та день краху» (до 30-ї річниці загибелі Джона Кеннеді).
23.10 СІТ-3.
23.20 Фортуна.
23.30 Джемікс.
0.10 СІТ-3.
0.15 Про-відео.

ВІВТОРОК

23 ЛИСТОПАДА

I ПРОГРАМА УТ

7.00 З сьомої до восьмої.
8.00 Рок-фестиваль «Тарас Бульба». Частина 9.
8.35 Худ. фільм із субтитрами. «Про кохання говорити не будемо».
10.05 Доброго вам здоров'я. Дитяча кардіохірургія.
10.35 Шкільний екран. 8 клас. Фізика.
10.55 Чарівний промінь.
11.15 Муз. фільм «Фантезія».
11.35 Новини високої моди.
12.00 УТН.
12.10 Прем'єра багатосерійного худ. телефільму «Ніхто, крім тебе». 4 серія.
16.00 УТН.
16.10 Освітній канал для школярів. Українська література. Відгук про документальний фільм. Світова література. Мігель Сервантес де Сааведра «Завзятий ідальго Дон-Кіхот Ламанчський».
17.10 Канал «Д».
18.10 Повернення пам'яті. Голодомор в Україні у 30-і роках.
18.45 Муз. фільм «Спогад».
19.00 УТН.
19.10 Україна і світ.
19.30 Студія «1-е грудня».
20.15 Муз. фільм «За думою дума».
20.35 Реклама.
20.40 На добраніч, діти.
21.00 УТН.
21.30 Спорткур'єр.
21.45 Призер 1-го Міжнародного телефестивалю «Бархатний сезон». Програма «Ерджаз».
22.10 Худ. фільм «Ніч на четвертому колі».
23.25 На «Таврійських іграх». Концерт Юрія Лози.
0.10 УТН.

КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

5.00 Новини.
5.20 Ранкова гімнастика.
5.30 «Ранок».
6.45 Година виборця.
7.45 Фірма гарантує.
8.00 Новини.
8.20 Домісолька.
8.40 Прем'єра худ. телефільму «Просто Марія».
9.30 Мультфільм.
9.40 Людина і закон.
10.10 Наш музичний клуб.
10.50 Прес-експрес.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 «Повернення в Едем». Худ. телефільм. 5 серія.
12.10 Прем'єра док. телефільму «Достукатись до серця...» Фільм 2.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Діловий вісник.
14.40 Світ грошей Адама Сміта.
15.10 Блокнот.
15.15 Справа.
15.25 Прем'єра мультфільму «Пригоди Тедді Ракспіна».
15.50 Наш музичний клуб.
16.30 «Давайте згадаємо». Про відкриття музею «Аксайська митниця».
16.50 Технодром.
17.00 Новини.
17.25 Відлуння російського вибору.
17.45 Документи і долі.
17.50 Погода.
17.55 Прем'єра худ. телефільму «Просто Марія».
18.45 Година виборця.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 Тема.
21.30 Кінопанорама.
22.25 За Кремлівською стіною.
23.00 Новини.
23.25 Допоможи собі сам.
23.55 Рок-н-рол ТБ.
0.45 Прес-експрес.

II ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

6.00 Росія. Федеральні збори.
7.00 Вісті.
7.20 Потрібні... Потрібні...
7.30 Час ділових людей.
8.00 Без ретуші.
11.05 «Три дні без вироку». Худ. фільм.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.25 «Марія, Мірабела у Транзисторії». Худ. фільм.
14.35 «Військова таємниця» Бажа.
14.50 Прем'єра док. фільму «Наш день».
15.30 Там-там новини.
15.45 Студія «Рост».
16.50 Ефір. Агентство «Кавказ».
17.00 Казки для батьків.
17.30 «Ця людина Шарль де Голль».
17.45 Росія. Федеральні збори.
18.45 Київська панорама.
19.05 «Хіала» інформує.
19.15 Мультфільм «На поріг мій сіла казка».
19.25 Худ. телефільм «Санта-Барбара». 246 серія.
20.15 Кримінальна хроніка тижня.
20.30 Прем'єра фільму-концерту «Рок-н-рол на руїнах». 1 частина. («Укртелефільм»).
21.00 Неопалима купина.
22.00 Вісті.
22.20 Автомить.
22.25 Зірки говорять.
22.30 Спортивна карусель.
22.35 Антреприза.
23.05 Парадоксальна Америка.
23.35 Конкурс молодих артистів естради.

СЕРЕДА

24 ЛИСТОПАДА

I ПРОГРАМА УТ

7.00 З сьомої до восьмої.
8.00 Свічадо.
8.50 Україна і світ.
9.10 Худ. телефільм «Меланхолійний вальс».
10.20 Мультфільм «Вередливий Мурад».
10.35 Шкільний екран. 7 кл. Фізика. Тяжіння та вага тіла.
10.55 Для дітей «Зірочка».
11.15 Село і люди.
12.00 УТН.
12.10 Прем'єра багатосерійного худ. телефільму «Ніхто, крім тебе». 5 серія.
12.55 «Стоп-токінг». Три зустрічі із Стефаном Решком. Передача 1.
16.00 УТН.
16.10 Для маленької компанії.
16.30 Синтез.
17.15 Концерт японської музики.
18.20 Мультфільм «Загубився птах у небі».
18.30 За і проти.
19.00 УТН.
19.10 Романси С. Рахманінова та В. Літошинського у виконанні заслуженого артиста України В. Буймістера.
19.35 Депутатський канал.
20.05 Живе слово. До 125-річчя Всеукраїнського товариства «Просвіта».
20.35 Реклама.
20.40 На добраніч, діти.
21.00 УТН.
21.30 Спорткур'єр.
21.45 Прем'єра фільму-вистави «Три ідеальні подружжя». 1 серія.
22.30 «Нехай тобі розкаже дощ». Співають О. Добрянська, П. Дворський.
22.45 Пектораль.
23.30 На «Таврійських іграх». Концерт гурту «Агата Крісті».
0.15 УТН.

КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

5.00 Новини.
5.20 Ранкова гімнастика.
5.30 «Ранок».
6.45 Година виборця.
7.45 Фірма гарантує.
8.00 Новини.
8.20 «Сорока».
8.40 Мультфільм.
8.50 Прем'єра худ. телефільму «Просто Марія».
9.40 Торговий міст.
10.10 Шість із шести.
10.40 «Далеко, далеко. За озером Чад». Док. телефільм.
10.50 Прес-експрес.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 «Повернення в Едем». Худ. телефільм. 6 серія.
12.10 Прем'єра док. телефільму «Достукатись до серця...» Фільм 3.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Телемікст.
15.10 Блокнот.
15.15 Прем'єра мультфільму «Пригоди Тедді Ракспіна».
15.40 Час-4.
16.20 Прем'єра мультфільму «Літаючий будинок». 23 серія.
16.50 Технодром.
17.00 Новини.
17.25 Телерадіокомпанія «Мир».
17.55 Прем'єра худ. телефільму «Просто Марія».
18.45 Година виборця.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.45 «Русский мир».
21.20 Футбол. Ліга чемпіонів. «Монако» (Франція) — «Спартак» (Москва). У перерві — 23.20 Новини.
0.25 МТВ.
1.25 Прес-експрес.

II ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

6.00 Росія. Федеральні збори.
7.00 Вісті.
7.20 Потрібні... Потрібні...
7.30 Час ділових людей.
8.00 Паралелі.
8.15 Неопалима купина.
8.50 Мульти-пульти.
9.20 Наш сад.
9.50 Конкурс молодих артистів естради.
10.50 Худ. телефільм «Санта-Барбара». 246 серія.
11.40 Екзотика.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.25 Прем'єра телеекрана. «Холод». Худ. фільм.
14.40 Здоров'я.
15.10 Сигнал.
15.25 Там-там новини.
15.40 Студія «Рост».
16.10 «Далекий Схід».
16.55 Російська віза.
17.25 Я — лідер.
17.45 Росія. Федеральні збори.
18.45 Київська панорама.
19.05 «Хіала» інформує.
19.15 Маленький концерт.
19.25 Худ. телефільм. «Санта-Барбара». 247 серія.
21.05 Козачий гурт.
21.35 Економіка, закон, ринок.
21.55 Реклама.
22.00 Вісті.
22.20 Автомить.
22.25 Зірки говорять.
22.30 Спортивна карусель.
22.35 «Ностальжі». — музика всіх поколінь.
23.05 Екран кримінальних повідомлень.
23.15 «Клініка». Вистава-анекдот.
23.55 Музика Санкт-Петербурга.

ЧЕТВЕР

25 ЛИСТОПАДА

I ПРОГРАМА УТ

7.00 З сьомої до восьмої.
8.00 Худ. фільм «Земля».
9.25 Стоп-токінг. Три зустрічі із Стефаном Решком. Передача 2.
10.05 Муз. фільм «Час у звуках».
10.35 Шкільний екран. 9 кл. Українська література. І. Котляревський «Наталка Полтавка».
11.05 Наук.-поп. фільм «Райські острови гетьмана Сагайдачного».
11.25 Фільм-концерт «Подоляночки».
12.00 УТН.
12.10 Прем'єра багатосерійного худ. телефільму «Ніхто, крім тебе».6 серія.
16.00 УТН.
16.10 Освітній канал для школярів. До 125-річчя Всеукраїнського товариства «Просвіта». Інтерв'ю із заступником міністра освіти України А. Погрібним. Фізико-математична школа. Дещо з цікавої фізики.
17.10 І святе, і грішне. Ю. Солдатов.
17.40 Струни чарівної звуки.
17.55 До 75-річчя Академії наук України. «Забуті імена». Геній міцності — Степан Тимошенко. Передача 1.
18.30 Фільм-балет «Закляття мисливця».
19.00 УТН.
19.10 Тележурнал «Право».
20.10 Несподіваний дощ. 11 тур.
20.45 На добраніч, діти.
21.00 УТН.
21.30 Спорткур'єр.
21.45 Прем'єра фільму-вистави «Три ідеальні подружжя». 2 серія.
22.40 Молодіжна студія. «Гарт».
23.40 Телефан.
0.20 УТН.

КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

5.00 Новини.
5.20 Ранкова гімнастика.
5.30 «Ранок».
6.45 Година виборця.
7.45 Фірма гарантує.
8.00 Новини.
8.20 Прем'єра худ. телефільму «Просто Марія»:
9.00 «Чому слони».
9.25 У світі тварин (з сурдоперекладом).
10.25 До 16 і старші.
10.50 Прес-експрес.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 «Повернення в Едем». Худ. телефільм. 7 серія.
12.10 Футбол. Ліга чемпіонів.
13.50 Мультфільм.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Телемікст.
15.10 Прем'єра мультфільму «Пригоди Тедді Ракспіна».
15.35 Музограф.
15.55 Це ви можете.
16.35 До 16 і старші. У перерві — 17.00 Новини.
17.45 Документи і долі.
17.55 Прем'єра худ. телефільму «Просто Марія».
18.45 Година виборця.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.45 Лотто «Мільйон».
21.15 Прем'єра худ. телефільму «Твін Пікс». 7 серія. (США).
22.10 Музика в ефірі. У перерві — 23.00 Новини.
0.00 Прес-експрес.

II ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

6.00 Росія. Федеральні збори.
7.00 Вісті.
7.20 Потрібні... Потрібні...
7.30 Час ділових людей.
8.00 Поїхали.
8.10 Натура, що зникає.
9.05 Ранковий концерт.
9.20 Золота шпора.
9.50 Паралелі.
10.10 Життя без жорстокості.
10.55 Худ. телефільм «Санта-Барбара». 247 серія.
11.45 Студія «Сатирикон». Бенефіс С. Альтова.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.25 Спасіння 911.
14.20 Музика крупним планом. Європейський музичний фестиваль у Мюнхені.
15.15 Мульти-пульти.
15.25 Там-там новини.
15.40 Студія «Рост».
16.10 Кстово — місто світового самбо.
16.55 Людина справи.
17.25 Я — лідер.
17.45 Росія. Федеральні збори.
18.45 Київська панорама.
19.05 Пристрасті навколо цукру.
19.25 Худ. телефільм «Санта-Барбара». 248 серія.
20.20 Охорона здоров'я-93.
20.40 «Бумеранг». Телеканал.
21.55 Вечір пам'яті Г. Тютюнника.
22.40 Нон-стоп рандеву.

П'ЯТНИЦЯ

26 ЛИСТОПАДА

I ПРОГРАМА УТ

7.00 З сьомої до восьмої.
8.00 Худ. фільм «Якось, через 20 років».
8.20 Творчий вечір народного артиста України Б. Янівського.
10.35 Стоп-токінг. Три зустрічі із Стефаном Решком. Передача 3.
11.10 Для дітей. Танцюйте з нами.
11.40 Шкільний екран. 7 кл. Історія України. Культура Київської Русі.
12.10 УТН.
12.20 Молодіжна студія. «Гарт».
16.00 УТН.
16.10 Музичний канал для юнацтва. Парад піаністів. 2 частина.
16.50 Сад, город.
17.05 Мультфільм «Ходжа Насреддін».
17.20 До 75-річчя Академії наук України. «Забуті імена». Геній міцності — Степан Тимошенко. Передача 2.
17.45 Худ. фільм «Пропала грамота».
19.00 УТН
19.10 Молодіжна студія. Ділові відомості.
19.40 Реклама.
19.45 Прем'єра багатосерійного худ. телефільму «Ніхто, крім тебе». 7 серія.
20.30 Вечірній концерт.
20.40 На добраніч, діти.
21.00 УТН.
21.30 Спорткур'єр.
21.45 Прем'єра фільму-вистави «Три ідеальні подружжя». 3 серія.
22.40 Творче об'єднання «Культура» представляє. Літературно-мистецька студія «Основа». «Учітеся, брати мої...» До 125-річчя «Просвіти».
23.25 Арт-майдан.
0.40 УТН.

КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

5.00 Новини.
5.20 Ранкова гімнастика.
5.30 «Ранок».
6.45 Година виборця.
7.45 Фірма гарантує.
8.00 Новини.
8.20 Фільм — дітям. «Зірочка і куланеня».
9.05 Олеся і компанія.
9.35 Мелодії і ритми Бурятії.
10.00 Клуб мандрівників (з сурдоперекладом).
10.50 Прес-експрес.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 Америка з М. Таратутою.
11.50 «Русский мир».
12.25 «Прийти і вистояти». А. Степанова.
13.15 Мультфільм.
13.35 Прем'єра наук-поп. фільму «Імена на карті. Шлях до Сахаліна».
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Бридж.
14.50 Бізнес-клас.
15.05 Блокнот.
15.10 Олеся і компанія.
15.40 50x50.
16.50 Азбука власника.
17.00 Новини.
17.20 Відлуння російського вибору.
17.40 Людина і закон.
10 Погода.
18.15 Америка з М. Таратутою.
18.45 Година виборця.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.45 Поле чудес.
21.45 Прем'єра худ. телефільму «Твін Пікс». 8 серія.
22.40 Людина тижня.
23.00 Новини.
23.25 Музобоз.
0.10 Полікоро.
0.50 Автошоу.
1.20 Я майже знаменитий.
2.25 Прес-експрес.

II ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

6.00 Росія. Федеральні збори.
7.00 Вісті.
7.20 Потрібні... Потрібні...
7.30 Час ділових людей.
8.00 Поїхали.
8.10 Тихий дім.
9.05 Біла ворона.
9.50 Ретро-шлягер.
10.20 Великий скандал.
10.50 Худ. телефільм «Санта-Барбара». 248 серія.
11.40 Телетеатр Росії. О. Купрін. «Гамбрінус». Частина 1.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.25 О. Купрін. «Гамбрінус». Частина 2.
14.40 Сусіди по планеті. Погляд на Албанію.
15.10 Там-там новини.
15.25 «А музика дорожча за гроші...».
16.25 Трансросефір.
16.55 «Чорна стріла». Худ. фільм. 1 серія.
17.45 Ліричні мелодії.
18.05 Чемпіонат України з волейболу. Жінки. «Луганчанка» — «Галичанка».
18.45 Київська панорама.
19.05 Візитка. Ганна Безулик.
19.10 Телевовочка.
19.30 СНН.
20.00 Телемагазин «КЛОТ».
20.10 Футбол як футбол.
21.10 Арт-і-шок.
21.30 Сьогодні на сьогодні.
21.40 Вінер-до.
21.50 Про-відео.
22.20 Вінер-після.
22.30 СІТ-3.
22.40 Класика світового кінематографа. Худ. фільм «Фанні і Олександр». 2 серія.
0.20 СІТ-3.
0.25 Нічне роздоріжжя. Прем'єра.

СУБОТА

27 ЛИСТОПАДА

І ПРОГРАМА УТ

8.00 УТН.
8.10 Ритмічна гімнастика.
8.30 З кінокамерою по Європі. Док. телефільм «Місто Лувр».
9.50 Дивне слово «Берегиня». Другий Міжнародний фестиваль українського фольклору «Берегиня» в м. Луцьку.
10.25 Доброго вам здоров'я. Радяться кардіохірурги.
10.55 З концертів Міжнародного фестивалю класичної гітари «Донецьк-93». Передача 4.
11.20 Наук.-поп. фільм «Над Трахтемировим високо...».
11.55 Б. Лепкий. Трилогія «Мазепа». Частина 1 «Мотря». Вистава Львівського драматичного театру ім. М. Заньковецької.
14.30 Блага вість з Ріком Ренером.
15.00 УТН.
15.10 Вервиця.
15.45 Еники-Беники.
16.15 Всесвітній спортивний огляд «Жиллетт».
16.45 Міжнародна християнська програма «Клуб 700».
7 15 Надвечір'я.
18.15 Прем'єра багатосерійного худ. телефільму «Ніхто, крім тебе». 8 серія.
19.00 УТН.
19.10 Хроніка МВС.
19.25 Плеяда.
20.20 Реклама.
25 Рідна мова.
20.40 На добраніч, діти.
00 УТН.
21.35 Вікно в Америку.
22.05 Худ. телефільм «Склянка води». 1 серія.
23.10 На «Таврійських іграх». Концерт гурту «Наутілус Помпіліус».
0.00 УТН.

КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

6.00 Новини.
6.25 Ранкова гімнастика.
6.35 Прес-експрес.
6.45 Суботній ранок ділової людини.
7.30 У світі моторів.
8.00 «Марафон-15» представляє: «Поклик джунглів».
8.30 Телерадіокомпанія «Мир».
9.55 Музичний кіоск.
10.25 Книжковий двір.
11.00 «Смак».
11.25 Прем'єра худ. телефільму «Розкол». 8 і 9 серії.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Прем'єра худ. телефільму для дітей «Пеппі Довгапанчоха». 11 серія.
14.55 Азбука власника.
15.05 Гроші і політика.
15.35 Спортивна програма «Ультра-сі».
16.15 Червоний квадрат.
16.55 Грай, гармонь.
17.40 Чудова сімка.
18.35 Мініатюра.
18.45 Прем'єра худ. телефільму «Розумник». 2 серія. (США).
19.40 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.45 Прем'єра худ. телефільму «Торговці мрією». 1 серія. (США).
21.40 Що? Де? Коли?
22.45 Студія «Резонанс» представляє.
23.05 Новини.
23.20 Погода.
23.30 Міжнародний кінофестиваль у Салоніках.
0.15 Прем'єра худ. телефільму «Декалог VIII».

II ПРОГРАМА УТ, III ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

7.00 Вісті.
7.25 «Відкрий шкатулку». Док. фільм.
7.50 Мульти-пульти.
8.00 Формула-30.
8.30 Непізнаний Всесвіт.
9.00 Студія «Рост».
9.30 Пілігрим.
10.15 До Москви — далеко.
11.00 «Кілька днів із життя Обломова». Худ. фільм. 1 серія.
12.10 Козирна дама.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Конкурс ділових людей.
14.20 Мульти-пульти.
14.30 Російський меценат.
15.15 Телеерудит.
15.20 Співвітчизники.
15.50 Майстри. Скульптор Ю. Чернов.
16.35 Футбол без кордонів.
17.30 Фільм-прем'єр.
17.45 «Зірки Америки».
18.15 Вустами маляти.
18.45 Київська панорама.
19.05 Візитка. Анатолій Бондаренко.
19.10 «Жданики».
19.30 СНН.
20.00 Хіт-рік.
20.35 «Мегапол» представляє.
20.50 Шанс на життя.
21.20 Худ. фільм «Кліщ». 1 серія.
22.30 СІТ-3.
22.40 Астрологічний прогноз на тиждень.
22.55 Телегра.
23.25 Капітан-відео.
23.40 СІТ-3.
3 45 Про-відео.

НЕДІЛЯ

28 ЛИСТОПАДА

І ПРОГРАМА УТ

8.00 УТН.
8.10 Ритмічна гімнастика.
8.30 У неділю вранці.
9.30 Для юнацтва. Худ. фільм. «Собака і закохані».
10.40 «Діабет. Життя день за днем». Фільм 2.
11.05 На варті.
11.50 Мультфільм «Фантодром».
12.20 Все живе.
12.40 Муз. фільм «Ніка».
13.15 Клас-юніор-бізнес.
14.00 Зичимо щастя.
15.00 УТН.
15.10 Село і люди.
16.00 Чемпіонат України з футболу. «Дніпро» — «Металург». 2 тайм.
16.50 Таїнство, слово, образ. Передача 3.
17.35 До 75-річчя Академії наук України. Свічадо.
18.20 Прем'єра багатосерійного худ. телефільму «Ніхто, крім тебе». 9 серія.
19.00 УТН.
19.20 Телегра «Кінопроба».
20.20 Муз. фільм «Відродження».
20.30 Мультфільм «Літаючий будинок». 47 серія.
20.55 Одеса — Лада — Сервіс.
21.00 УТН.
21.25 Новини високої моди.
22.00 Без протоколу. Аналітична програма.
22.30 Худ. телефільм «Склянка води». 2 серія.
23.35 Спорткур'єр.
0.00 УТН.

КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

6.00 Новини.
6.20 Ранкова гімнастика.
6.30 Автошоу.
7.00 Година сили духу.
8.00 Без паузи.
8.30 З ранку раненько.
9.00 Доки всі вдома.
9.30 Тираж «Спортлото».
9.45 Розумники і розумниці.
10.25 Полігон.
10.55 Детектив-Ленд.
40 Клуб мандрівників.
12.30 Провінція.
13.00 Французька кухня для вас.
13.10 Прем'єра док. фільму «Підводна одіссея команди Кусто».
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.20 Телерадіокомпанія «Мир».
15.00 Прем'єра мультфільмів «Каспер і його друзі», «Справжні мисливці за привидами».
15.50 Панорама.
16.25 Хокей. Чемпіонат МХЛ. «Лада» (Тольятті) — «Динамо» (Москва). У перервах Новини, «Живе дерево ремесел».
18.55 Телелоція.
19.10 Погода.
19.15 Кіноафіша.
19.40 Прем'єра худ. телефільму «Прощальні гастролі».
21.00 Неділя. Інформаційно-публіцистична програма.
21.45 Спортивний уїк-енд.
22.00 Нині. Релігійна програма.
23.00 Новини.
23.25 «Ранкова зірка» у нічному ефірі.

II ПРОГРАМА УТ, III ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

7.00 Вісті.
7.25 «Вірую...». Док. фільм.
7.50 Мульти-пульти.
8.00 Доброго ранку. Європа.
8.30 Програма «Ключ». «Царський тур». Частина 7.
9.00 Студія «Рост».
9.30 Якщо вам після...
10.00 Ати-бати...
10.30 Кіпрас Мажейка. Репортажі з Південної Африки.
11.00 «Кілька днів із життя Обломова». Худ. фільм. 2 серія.
12.10 Посольський приказ.
12.40 Шість соток.
13.00 Вісті.
13.20 «Не вирубати...»
13.35 Під циганським шатром П. Деметра. Передача 2.
14.05 Російська енциклопедія.
35 Кращі ігри НБА.
5 35 У світі тварин.
16.35 Коробка передач
16.50 «Нові пригоди Вінні Пуха», «Чорний плащ». Мультфільми.
17.40 Чемпіонат України з волейболу. Жінки. «Локомотив» (Дніпро) — «Динамо-Дженестра» (Одеса).
18.20 Яхад.
19.05 Візитка. Ганна Безлюдна.
19.10 Хочу ще.
19.30 СНН.
20.00 «Фрисляндія». Фільм 6.
20.10 Фігаро.
20.40 Чорним по білому.
20.45 Сьогодні на сьогодні.
20.55 Візитка.
21.00 Худ. фільм «Сеньйорита». 54 і 55 серії.
22.00 Перехрестя.
22.30 СІТ-3.
22.40 Ну, це вже взагалі.
23.00 Містер Х.
23.35 СІТ-3.
23.40 Про-відео.

РЕДАКТОР ГАЗЕТИ — ЗА ГРАТАМИ

Право

Скандально відомий у Харкові редактор і видавець міської газети «Ориентир» Олександр Волосов опинився 27 жовтня у в'язниці.

Це трапилося після того, як Карлівський райнарсуд Полтавської області виніс вирок: позбавити О. Волосова волі строком на чотири роки. За зловживання службовим становищем при виконанні обов'язків редактора. Прямо в залі суду його взяли під варту.

Хоча вести мову про ув'язнення редактора «Ориентира» поки що, здається, рано. Вирок райсуду не остаточний і підлягає оскарженню. Деякі засоби масової інформації Харкова вже виступали на захист журналіста і видавця, який «став жертвою корумпованих правоохоронних органів, що наступили на горло свободі слова». Підтримали О. Волосова також кілька депутатів Харківської міськради. Вони звернулися до Президента України з офіційним листом, у якому просять оголосити О. Волосову амністію ще до рішення суду другої інстанції. За деякими даними, підписати цей лист погодився й народний депутат України В. Гриньов.

«Відсидить» О. Волосов визначений судом термін ув'язнення «від дзвінка до дзвінка» чи опиниться через пару тижнів на волі, — сказати важко. Зрозуміло поки що одне: шансів зайняти найближчим часом редакторське крісло у нього небагато. Про всяк випадок він передав своїй дружині, що тепер вона, мовляв, може гордитися тим, що її чоловік «перший політв'язень демократичної України».

Випадок з осудженням редактора газети за журналістську діяльність, позбавлення волі, ще й на такий досить тривалий строк, взагалі-то, безпрецедентний навіть у світовій судовій практиці. Багато хто з юристів, з ким мені доводилося говорити, називали рішення суду неадекватним скоєному злочину, правовим нонсенсом. Звичайно, за публікацію недостовірної чи свідомо недостовірної інформації, а також наклепу преса «розраховувалась» (якщо говорити про цивілізовані форми) публічним вибаченням, друкуванням спростування, штрафом, на крайній випадок, забороною автору займатися журналістською діяльністю чи закриттям друкованого видання. Олександру Волосову інкримінується порушення закону відразу по кількох статтях Кримінального кодексу України: зловживання службовим становищем; наклеп, поширений друкованим чи іншим способом у розтиражованому вигляді; наклеп, поєднаний із звинуваченням у державному чи іншому важкому злочині. О. Волосову також пред'явлено звинувачення й по деяких інших статтях КК, зокрема, за злісне невиконання попередніх рішень суду, ображення прокурора і судді, незаконне втручання у розгляд судом даної справи. Визначальну ж роль у винесенні звинувачувального вироку, судячи з усього, відіграла стаття 125 в частині 3. (Копія рішення суду у пресу поки що не передана). Крім цього, засуджений зобов'язаний за рішенням суду сплатити потерпілим штраф у розмірі 220 тисяч карбованців, а також по закінченні строку ув'язнення протягом чотирьох років не займатися журналістською діяльністю.

Свою, приватну, газету Олександр Волосов почав видавати ще на зорі перебудови. Це, напевне, було одне з перших не партійних і не комсомольських періодичних видань в Україні, девізом якого служили слова: краще бути жовтим, ніж червоним. Головними героями публікацій «Ориентира», про що не важко здогадатися, була обкомівська партійна еліта. Після того, як КПРС не стало, О. Волосов з не меншим ентузіазмом взявся «розробляти» нову тему: викриття закулісного життя правоохоронних органів. На сторінках його газети усе частіше почали з'являтися «викривальні» матеріали про корупцію в КДБ, міліції, прокуратурі. Але якщо управління КДБ махнуло на Сашу Волосова рукою: мовляв, не варто зв'язуватися — собі дорожче, то виконуючий на той час обов'язки першого заступника прокурора міста Харкова Сергій Стороженко вирішив відстояти в суді не лише честь мундира, а й свою особисту. Не вдаючись до подробиць скандального у Харкові судового розбирання, скажу лише, що врешті рішенням Верховного суду кримінальну справу по звинуваченню редактора «Ориентира» було передано в Полтавську область, до Карлівського райнарсуду, бо потерпілий С. Стороженко на час розгляду справи займав уже посаду судді Харківського облсуду і був членом його колегії.

У деяких журналістських і навколожурналістських колах Харкова говорять, що Саша Волосов став «черговою жертвою правоохоронної мафії», що судовий процес над ним носив показовий характер, аби іншим незалежним виданням ніколи не заманулося брати на себе більше дозволеного. Але немало й серед нашого брата тих, хто схильний вважати рішення суду, можливо, й занадто суворим, але справедливим. Заради ж об'єктивності варто сказати, що всі «викриття» і звинувачення С. Стороженка та деяких інших працівників правоохоронних органів обернулися на суді звинуваченням проти їх автора, бо визнані судом як наклеп.

Останнє засідання Карлівського райнарсуду, як відомо, проходило без участі адвоката Волосова. Кажуть, підсудний повністю був упевнений у своїй правоті. Не брали участі прокурор та народні засідателі. Словом, кримінальна справа, гучно розпочата влітку минулого року, завершилася тихо і без зайвого люду.

Втім, про її завершення, напевне, говорити ще рано.

І ще два факти, які начебто не мають прямого стосунку до цієї справи, але, як на мене, проливають світло на деякі її сторони.

Факт перший. Деякі особи, які побажали залишитися невідомими, стверджують: С. Стороженко жалкує, що суд виніс досить сувору міру покарання підсудному, однак не збирається вибачати Волосова за завдані моральні збитки.

Факт другий. Відразу після провалу «ГКЧП» Харківська міськрада на своїй сесії винесла подяку редакторові «Ориентира» Олександру Волосову, який вже на другий день після путчу випустив газету, в якій державний переворот називав державним переворотом. На тій же сесії було прийнято рішення за мужність нагородити редактора «Ориентира» приміщенням під редакцію. Та незабаром про своє рішення депутати забули...

Микола КОСИЙ.

Харків.

На аренах країни і світу

Спорт

Футбол. Чемпіонат країни. Пропущений матч 15 туру. «Нива» (Тернопіль) — «Динамо» (Київ). 0:0. Дердо (Іллічівськ). 18000.

Кубок країни. 1/16 фіналу. «Дніпро» (Дніпропетровськ) — «Металург» (Нікополь). 4:0. Воргуль (Харків). 1000. Горілий, 21 (1:0). Полунін, 36 (2:0), Думенко, 75 (3:0), Петров, 86 (4:0). Перший матч — 3:1.

Чемпіонат світу. Відбірковий матч. 5 європейська група. Греція — Росія. 1:0. Махлас, 68 (1:0).

	В	Н	П	М	О
Греція	6	2	0	10—2	14
Росія	5	2	1	15—4	12
Ісландія	3	2	3	7—6	8
Угорщина	2	1	5	6—11	5
Люксембург	0	1	7	2—17	1

Важка атлетика. Чемпіонат світу. Мельбурн (Австралія). 76 кг. «Золото» в двоборстві виборов туркмен А. Ораздурдиєв — 370 кг. Таку ж вагу підняв і українець Руслан Савченко. Але в нього виявилася більшою, ніж у конкурента, власна вага. Отже, у Руслана велика срібна медаль. Крім цього, він виборов малу золоту нагороду в ривку і срібну в поштовху.

Хокей. Чемпіонат МХЛ. «Сокіл» — «Салават Юлаєв» — 1:3.

Баскетбол. Чемпіонат Європи. Чоловіки. Відбірковий турнір. Миколаїв. Україна — Росія — 71:81 (42:31). Як і в попередньому матчі з фіннами, наші спортсмени, на жаль, поставили себе в принизливу ситуацію. Не скажеш, що у них добре розвинене почуття власної гідності. Взагалі, ловиш себе на думці: а, може, баскетболісти грають так навмисне, щоб «здихатися» тренерів?..

ГОЛОС України

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ГАЗЕТА ВИХОДИТЬ з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в. о. заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.

⊙ Рукописів не повертаємо.

⊙ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.

☆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

☆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Зам. 0311220.

1, 3, 4, 5 сторінки набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».